

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX

Kaina 60 c.

ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 30, 1989

Nr. 191

Spaudos laisvės įstatymas

Trijų komisijų paruošti projektai

Maskva. — Trys komitetai, sudaryti Sovietų Aukščiausiosios tarybos, patvirtino naują spaudos įstatymą, kuris leidžia kiekvienam piliečiui ar grupei žmonių leisti laikraščius, žurnalus, knygas ir draudžia vyriausybei cenzūrą prieš išspausdinimą. „Spauda ir kitos informacinės priemonės yra laisvos“, pareiškia principinį pasisakymą tas įstatymas. „Cenzūra informaciniams priemonėms draudžiama“.

Tai yra pats geriausias įstatymas Sovietų istorijoje, nors ir reikalaujama užregistruoti leidžiamus leidinius. Bet kritikai mano, kad ta registracija gali būti panaudota disidentų spaudos uždarymui. Taip pat valstybė gali kontroliuoti popieriaus pristatymą ir naujų spaustuvių įrengimą, bet iki šiol, kas norėjo, popieriaus savo leidiniams surado. Pasiūlytasis įstatymas yra už Gorbačiovo glasnost politiką. Įstatymas taip pat leisti reporteriams rinkti žinias iš visų šaltinių, išskyrus valstybės draudžiamas paslaptis, jas spausdinti ir neišduoti jų šaltinio, o taip pat spausdinti ir klaidų atitaisymus. Šis įstatymas pasiūlė trys komitetai, kurie veikia 1. viešumai, 2. įstatymams leisti ir 3. mokslo, švietimo ir kultūros klausimams aptarti.

Šio įstatymo debatai bus parlamente. Manoma, kad jis bus priimtas lapkričio mėnesį.

Kiti įstatymų pasiūlymai
Kitas pasiūlytas įstatymas,

kuriam pritaria ir Gorbačiovo patarėjas, yra daugelio partijų laisva veikla. Šioje sesijoje jau svarstomas ir nuosavybės įstatymas ir yra nemažai deputatų, kurie pasisako prieš marksistinę nuosavybės taisyklę, kad produkcija priklausotų valstybei. Pastebima, jog Sovietų Konstitucijoje yra įrašyta spaudos laisvė, nors praktikoje nebuvo praktikuojama.

Minėto įstatymo rėmuose įeinama unijų laisvas organizavimas, religinių organizacijų veikla ir kooperatyvų veikimas. Tuo pačiu ir „Pravda“ būtų sulyginama su kitais laikraščiais. Būsimasis leidėjas turi užsiregistruoti vietinės valdžios atitinkamoje įstaigoje, kuri gali uždrausti leidimą ar suspenduoti mėnesiui, jei laikraštis pasisako už karą, rasizmą, kursto tautybes ar religinę netoleranciją, ragina smurtus arba nuversti teisėtą vyriausybę ir ardo viešąją tvarką.

Tebeveikia cenzūra

„Pravdos“ reporteris ir Sovietų įstatymų leidimo tarybos narys Anatolijus Žeželevas suteikė šias žinias užsienio žurnalistams. Jis sako, jog tas įstatymas negali būti paliktas biurokratų interpretacijai, todėl viskas išdėstoma jame detalčiai. Ir jei bus ginčas, jis turi būti sprendžiamas teisme. Jis sako, kad šis įstatymas užbaigs dabartinę sistemą, kuri vis tebeleidžia cenzūrą prieš išspausdinant knygą ar straipsnį.

Rusai organizuojasi prieš baltiečius

Maskva. — Reuterio žinių agentūra pranešė, jog rusų darbininkai sudarė grupę žmonių, kurie priešins radikalioms ekonominėms reformoms ir gins draugus rusus nuo tautinių sąjūdžių Sovietų respublikose.

Rusijos Darbininkų Jungtinis frontas turėjo savo steigiamąjį kongresą Sibire Sverdlovsko mieste praėjusią savaitę. „Sovietkaja Rossija“ dienraštis rašė, kad dalyvavo 110 delegatų iš 29 industrinių centrų. Rusai, daugiausia maskviečiai, turėjo rusų ir sovietų vėliavas ir turėjo plakatus su užrašais: „Už vieną, nepadalintą tėvynę“, kai jie lipo į autobusus, su kuriais penkis dienas važinėjo po Baltijos respublikas kaip „solidarumo turistai“. Apie tai pranešė prancūzų žinių agentūra.

Ar buvo Vilniuje?

Rusų grupės atstovas Lietuvoje Aleksandras Kurskis pasakė, jog jie išsinuomavo kelis autobusus ir tai buvusi darbininkų dovana, kad jie galėtų keliauti po tas respublikas. Jis sakė, jog tuo neprotuojama prieš Baltijos respublikų autonomiją, bet prieš diskriminaciją, kuri veda ne prieš estus, ne prieš latvius ir ne prieš lietuvius.

Tų rusų grupė savo demonstracijas pradėjo Novgorodo ir Leningrado miestuose ir atvyko į Estijos sostinę Taliną. Šešta-

dienį, jie turėjo būti Rygoje. Praėjusį sekmadienį jie planavo jau vėl būti Maskvoje. Deja, ar jie buvo atvažiuavę į Vilnių, agentūros nieko nemini. Šią grupę remia labai radikali rusų tautinių sąjūdžių Sovietų respublikose.

Prieš Baltijos valstybes

Maskvoje kalbama, kad Gorbačiovas yra painformuotas apie šių ekstremistinių grupių veiklą. Taip pat spauda praneša, jog tautiniai judėjimai iš Baltijos respublikų persimetė į Sovietų Centro Aziją, kurioje žmonės pradėjo reikalauti autonomijos ir savos kalbos teisių bei didesnės kultūrinės laisvės. Ten jau pradėjo veikti jų organizacijos, kurios kovoją už savo teises. Rusų darbininkai Estijoje ir Moldavijoje buvo suorganizavę streikus, tačiau jie neturėjo įtakos tų kraštų gyvenimui. Jie tuo protestavo prieš tų kraštų kalbos įvedimą. Grasinama Latvijoje streiku, jei bus priimtas Latvijos pilietybės įstatymas.

Rusų Darbininkų frontas pasisakė prieš ekonominę autonomiją suteikimą Baltijos respublikoms. Bet Gorbačiovas į tą autonomiją žiūris palankiai. Jis norėtų ir tuos ūkius, kurie neneša pelno, perduoti privatiems savininkams. Visa tai labai griežtai kritikuoja Rusų Darbininkų frontas, ypač ūkių perdidimą privatiems žmonėms.

Dar viena detale iš „Baltijos kelio“ rugpjūčio 23 d. Nuotraukoje — daugiausia jaunimas, kuris drąsiai stoja už Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę.

Ir Čekoslovakija už reformas

New Yorkas. — Kai čia prasideda generalinė Jungtinių Tautų kasmetinė asamblėja, vyksta dažnai nenumatyti diplomatu susitikimai ir kartais nustebina pasaulį. Panašiai įvyko ir šią savaitę, kai griežtosios linijos komunistų vyriausybės atstovas iš Rytų Europos susitiko su Amerikos diplomatu.

Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris Jaromir Johannes išdėstė savo komunistinio krašto pažūras slaptame susitikime su Valstybės departamentu sekretoriumi James Bakeriu III. Amerikos oficialūs pareigūnai sako, jog Čekoslovakija planuoja pakeisti daug įstatymų ir leisti „bendrą ekonomiką“ bei perrašyti kriminalinius įstatymus ir reformuoti žmogaus teisių praktiką. Tai pirmas toks Čekoslovakijos oficialaus pareigūno pareiškimas amerikiečių diplomatui. Tačiau čekų ministeris pabrėžė, kad bus norima išlaikyti socialistinę sistemą. Didesnių radikalių pakeitimų dar neplanuojama.

Prahos pageidavimu

Čekoslovakija nuo 1968 metų, kai Sovietų tankai riedėjo Prahos gatvėmis, sutriuškinę Aleksandro Dubčeko liberalias reformas, pavadintas „Prahos pavasariu“, yra griežto režimo rėmė. Pagal amerikiečių vyriausybės nusistatymą, Čekoslovakija, Rytų Vokietija ir Rumunija yra griežtame komunistų režime. Nuo pat 1978 m. nebuvo jokio oficialaus rango pareigūnų susitikimo tarp Amerikos ir Čekoslovakijos ir šitas susitikimas įvyko Prahos pageidavimu.

Bakeris pasakė čekų diplomatu, kad ryšių pagerinimas neįmanomas be lygių žmogaus teisių suteikimo visiems žmonėms. Johannes atsakė, kad Čekoslovakija rimtai ruošiasi visiems sugrąžinti žmogaus teises, pradės demokratizacijos procesą ir laisvą ekonominę prekybą. Bakeris jam iškėlė kelių asmenų pavardes, kuriuos prašė išleisti iš kalėjimo.

Jungtinėse Tautose Bakeris susitiko su Austrijos, Britanijos, Prancūzijos, Vak. Vokietijos, Japonijos užsienio reikalų ministrais ir prašė jų padėti Nikaragvos opozicijai laimėti rinkimus, kad sandinistai legaliu būdu prarastų valdžios mandatą. Bakeris ėmėsi šios akcijos tik tada, kai Kongresas

atsisakė padėti finansiškai Nikaragvos opozicijai, kad sandinistai nebeįtų į valdžią. Kongreso vadovaujantys asmenys pasiteisino, sakydami, kad tai pažeis iki šiol vestą politiką Nikaragvos atžvilgiu, taigi, telaimi rinkimus marksistai sandinistai.

Bakeris taip pat tarėsi su Izraelio užsienio reikalų ministru Moše Arens ir aptarė Egipto pasiūlytą dešimties punktų taikos planą. Jis pageidavo, kad Izraelis pradėtų dialogą su palestiniečiais. Šie pasitarimai bus tęsiami kitą savaitę Washingtono.

Lygumų miestelyje prie restauruoto Vytauto Didžiajam paminklo rinkosi minios žmonių iš Pakruojo, Linkuvos, Šiaulių, Pasvalio, Joniškio, Vilniaus, Juknaičių, Vilūnaičių, Dvariškių ir Pamūšio, kur buvo iškilmingai pašventintas šis paminklas. Kad paminklą atnaujino, apdovanoti ažuolu lapu vainikai, tautinėmis juostomis ir geleimis „Atminties“ bendrijos nariai Antanas Pužauskas, Valdas Kviklys, Česlovas Kavaliauskas, Laisvis Janulis, Jūratė Kuodytė, Lina Terminaitė. Ant paminklo plokštėje yra šis užrašas: „Garbingos LIETUVOS praeities karžygių dvasioms gavinant mūsų sienas TĖVYNĖ NEBEVERGAUS“.

Izraelio policija savo Gynybos ministerio Y. Rabin įsakymu suareštavo palestiniečių dienraščio Al Fajr redaktorių. Septyni to laikraščio žurnalistai tebe laikomi kalėjime, nes jie neatsisako palaikyti Palestiniečių Išlaisvinimo Organizacijos.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Valstybės departamentas išdavė visas dviem palestiniečiams atvykti į Jungtinių Tautų generalinę asamblėją, kurie yra PLO nariai.

— Filipinuose, prieš atvykstant viceprez. Dan Quayle, buvo nušauti du amerikiečiai aviacijos darbininkai prie Amerikos bazės Manoma, kad nužudymą atliko šeši komunistų sukilėliai, kurie reikalauja, kad būtų uždarytos Amerikos bazės Filipinuose.

— Kijeve keli tūkstančiai demonstrantų, susirinkę prie stadiono, pasmerkė 1939 metų nacijų-komunistų paktą. Protesto demonstracija suorganizavo neformali Ukrainos Demokratų lyga.

— Ukrainoje iš pirmojo Komunistų partijos sekretoriaus pareigų pasitraukė Kijevo miesto viršininkas Konstantinas Masykas todėl, kad rinkimuose jo nepalaikė ukrainiečiai.

— Prez. M. Gorbačiovas buvo nuskrūdes į Kijeve ir dalyvavo Ukrainos Komunistų partijos persitvarkyme, kai buvo atleistas ilgametis partijos vadovas Vladimiras Ščerbiszkis ir į jo vietą paskirtas jo asistentas Vladimiras A. Ivaško, kuris laikomas atsargiu ir pragmatišku politikui. Naujasis Ukrainos partijos vadovas Ivaško savo pirmoje kalboje pasisakė prieš tautinius sąjūdžius.

— Sovietų Sąjungos vyriaubė atšaukė buvusiam prez. Brežnevui suteiktą „Pergalės ordina“ — aukščiausią karikių ordiną sąjungoje.

— Japonijos Liberalų demokratų partija, kurios narys T. Kaifu yra ministru pirmininku, pasisakė prieš Valstybės sekretoriaus James Bakerio prašymą skirti pinigų Nikaragvos opozicijai, kad laimėtų rinkimus prieš sandinistus.

— Čekoslovakijos ir Amerikos užsienio reikalų ministrai sutarė, būdami Jungtinėse Tautose, sudaryti komisiją, kuri nagrinėtų žmogaus teisių pažeidimus. James Baker iškėlė Jaromir Johannes politinių kalinių sąrašą, kuriuos norėtų, kad išleistų iš čekų kalėjimų.

— Lvovo katalikų ukrainiečių Bažnyčios atstovai pasisakė nebeprilausą Maskvos rusų patriarchatui, praneša Ukrainos Helsinkio komitetas.

Ekonominės sąlygos nepriklausomybei

Lietuvos komunistų pasisakymai

Vilnius. — „Christian Science Monitor“ dienraščio redakcijos narys P. Quinn-Judge rašo, jog Lietuvos Komunistų partija buvo priversta pasirinkti mažesnę blygbę tarp partijos galios praradimo ir Maskvos nepriklausomą partiją nuo Maskvos.

Lietuvos komunistai sako, jog partijos vadovaujama rolė pražuvo — Lietuva jau turi daugelio partijų sistemą. Tad natūralu, kad ir komunistų partija būtų savarankiška. Partijos narių tarpe vyrauja įsitikinimas, kad respublika pastoviai eina prie visiškos nepriklausomybės. Prieš pusę metų tokie pareiškimai būtų buvę skaitomi herezija, bet dabar oficialūs partijos pareigūnai kalba kaip apie vykstantį faktą.

„Aš asmeniškai galvoju, kad mūsų progresas ir nepriklausomybė nebegali būti sulaukytas. Tai natūralus procesas“, sako Justas Paleckis, Lietuvos Centro komiteto ideologijos skyriaus viršininkas. „Tai gali būti užblokuota tik perversmu Maskvoje arba paskelbimu ypatingo karo meto stovio, arba, pasauline katastrofa, kaip pasaulinis karas“.

Ekonomija politinei
nepriklausomybei

„Tiesos“ redaktorius Mindaugas Barysas panašiai galvoja. Visiška nepriklausomybė galbūt yra dar dešimtmečiais nutolusi, būtų malonu, jei įvyktų anksčiau, bet mes pirmą turime sudaryti ekonomines sąlygas politinei nepriklausomybei“.

Partijos nepriklausomumo statusas bus diskutuojamas Lietuvos partijos kongrese, kuris įvyks po trijų mėnesių. Manoma, kad iš Lietuvos Konstitucijos bus išbraukta klauzule, kad partija turi vadovaujantią rolę politiniame gyvenime.

Šapokos
„Lietuvos istorija“

Vilnius. — Pranešama, jog Lietuvos knygynuose žmonės nepaliaujamai klausinėja, kada jie galės užsiprenumeruoti Šapokos „Lietuvos istoriją“, kurios tiražas 325 tūkst. egzempliorių. Jau esą atspausdinta 50,000 egzempliorių. Iš gautos pirmosios tiražo dalies buvo aprūpinti mokytojai ir Lietuvos bibliotekos, dalis skirta Vilniaus ir Kauno prenumeratoriams ir užsienyje gyvenantiems lietuviams. Numatoma tuoj išleisti dar 50,000 egzempliorių. „Komjaunimo Tiesa“ rašo, jog Lietuvos kultūros fondo užsakyta, Janonio popieriaus fabrikas žada pagaminti ofsetinį popierių ir dar išleisti 50,000 egzempliorių.

— Valstybės sekretorius James Bakeris III kitą savaitę turės pasitarimus su Egipto ir Izraelio užsienio reikalų ministrais.

— Kabule, Reuterio žinių pranešimu, 17 žmonių žuvo ir 38 buvo sužeisti, kai partizanų raketos sproginėjo sostinės gatvėse. Nepranešama, ar nukentėjo kariniai afganų pastatai.

Būsimieji ryšiai su Maskva turės būti nustatomi sutartinis. Lietuvos Komunistų partijos projektas laikraščiuose buvo paskelbtas rugsėjo 22 d. Jame nepriklausomybės sąvoka aptariama miglotai, bet tai esą padaryta taktiniu požiūriu. Tačiau tas neaiškumas miglotumas nesulaikė Maskvos nuo kritikuojamo Algirdo Brazausko, kuris turėjo atvykti į Kremlį. Lietuvos partija pritaria Gorbačioviui ir Jakovlevui bei kietais reformatoriams, tačiau neatsispaša, kad jie užima kitokia linija.

Kito kelio nėra

„Mes gerai suprantame, jog mūsų akcija sudaro problemą Gorbačioviui ir jo grupei sunkiu metu, bet mums nėra kito kelio“, pasakė žurnalistui J. Paleckis. Partijos narių įsprendimui daug itakos padarė kovo mėnesio pralaimėti rinkimai. Partiečiai bijo, kad tas pats neįvyktų Lietuvos rinkimuose kitų metų pradžioje. Tada buvo išrinkti Sąjūdžio kandidatai.

Pranešama, jog pirmasis partijos sekretorius A. Brazauskas susilaukia nuolatinio spaudimo iš Politbiuro komisijos viršininko Vadimo Medvedevo, kuris vadovauja Politbiuro ideologijos skyriui.

Komjaunimo problemos

Lietuvoje svarbus faktorius, kai šią vasarą Komjaunimo sąjunga paskelbė atskiriantis nuo Sovietų Sąjungos Komjaunimo sąjungos. Dabartinis Lietuvos Komjaunimo pirm. Alfonsas Macaitis sako, kad spaudimas iš Maskvos yra didelis. Jie nebegana iš Maskvos finansinės paramos, bet ir jie nesuėniai į Maskvą daugiau savo narių mokesčio arba gauto pelno iš „Komjaunimo Tiesos“ laikraščio, maždaug 1.5 mil. rublių. Jaunimui, kuris nori siekti aukštesnio mokslo, tai sudaro daug kliūčių. Kai buvo Komjaunimo paskelbta, kad nebeprilaus Maskvai, buvo panaikinta ir rekomendacijų sistema. Kas palieka Komjaunimą, nebeatžymima ir jo kartotekoje. Alfonsas Macaitis pasakojo minėtam žurnalistui, jog jis numato, kad šiais metais iš Komjaunimo organizacijos, kuri turi 420,000 narių, pasitrauks maždaug pusė narių. Komjaunimo sąjungos vadovybė reikalauja, kad lietuviams jaunuoliams būtų leista atlikti karinę tarnybą Lietuvoje arba kitose Baltijos respublikose.

KALENDORIUS

Rugsėjo 30 d.: Jeronimas, Inga, Bytautė, Sofija, Žymantas.
Spalio 1 d.: Remigijus, Benigna, Emanuelis, Mantas, Mintė, Teresė, Vaiva.
Spalio 2 d.: Šv. Angelai Sargai, Modestas, Erdvilas, Teofilis, Gautė.
Spalio 3 d.: Eivaldas, Alanta, Kristina, Teresė, Milgintas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:45, leidžiasi 6:36. Temperatūra šeštadienį 76 l., sekmadienį 80 l., pirmadienį 77 l., antradienį 59 l.

Is Ateitininku Gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS DAINAVOJE

Jau treči metai iš eilės Ateitininkų Studijų dienos primena dalyviams, kad vasara artinasi prie pabaigos, ruduo jau čia! Prieš trejus metus dr. Algis Norvilas, tuometinis Ateitininkų Tarybos pirmininkas, pradėjo šių Studijų dienų tradiciją. Studijų dienos dabar Federacijos valdybos globoje, bet dr. Algis, kaip Federacijos valdybos narys, vis tiek rūpinasi savaitgalio pasisekimu, sukviestas įvairius paskaitininkus.

1989 m. Studijų dienos sutraukė daugiau 200 dalyvių, ju tarpe net tuziną svečių iš Lietuvos. Studentų ateitininkų stovyklai Dainavoje pasibaigus, gera dalis juose stovyklavusių pasilikė ir Studijų dienoms.

Studijų dienoje, vykusiame rugsejo 1-4 dienomis, dalyviai turėjo progą išgirsti aukštųjų mokybės paskaitas, diskutuoti, kalbėtis, nagrinėti, bei įsigyti dvasinio peno (knygų) ir pasi-
gėžėti nuotraukų, tautinių drabužių ir keramikos parodomis. (Nuotraukos – parūpintos Sauliaus Galadausko, taut. drabužiai – Irenos Kutrevičienės iš Lietuvos, keramika – Marytės Gaizutienės kūryba.)

Simpoziumo „Atgimstanti Lietuva ir išeivija“ temą nagrinėjo dr. Romas Vaštokas, Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė, ir Saulius Galadauskas. Vadovavo Gabija Petrauskienė.

R. Vaštokas atvaizdavo dabartinis įvykius Lietuvoje. Pasak jo, Maskva leidusi komunistų partijai toleruoti sąjūdį, demokratiską išorę, o Vakarai per daug tikisi iš perestroikos.

Ramunė Jonaitienė sakė, kad atstovaujanti nuomonų vidurkiui, tarp lietuviybės išlaikymo ir rūpinimosi nepriklausomybės atstatymu. Ji kalbėjo apie nepasitikėjimą tarp išeivijos ir Lietuvos. Iškelta daug įdomių klausimų: „Ar išeivija esame medžio šakos ar dvikamienis beržas?“, „Ligonis“ turi išmėginti savo jėgas, o išeivija negali pro pirštus praleisti realybę – nesivadovauti vien sentimentalizmu.

Saulius Galadauskas teigė, kad religija nėra vien patogi psichoterapija. Ateitininkija turi pritraukti net tuos, kurie nenori norėti. Nors ateitininkija gal bus skirtinga Lietuvoje negu išeivijoje, vis tiek reikia susitikti, nesvarbu kurioje pusėje. Lietuvos druska ves į šviesią ateitį.

Diplomatas Stasys Lozoraitis kalbėjo apie Lietuvos ir Lenkijos santykius. Jis teigė, kad į lenkus reikia žiūrėti kaip į kurią kitą tautą, o ne kaip į Lietuvos brolius ar pusbrolius. Vėliau, klausimų metu, kalbėjo apie dabartinius Lietuvos komunistus – kas iš tų šypsenų – jie turi teisę keisti savo nuomonę, bet tegul jie parodą ką mūsų tautai pasiruošę daryti.

Algimantas Gureckas kalbėjo tema „Ant vieškelio į nepriklausomybę: Nepriklausoma Lietuva ir Karaliaučiaus sritis“. Suteikta progą galimybių kas galėtų atsitikti su tuo rajonu, kas būtų realiausia, apie ten gyvenančius rusus.

Sekmadienį dr. Robertas Vitas kalbėjo apie Lietuvos okupacijos nepripažinimo

politiką. Buvo suteikta informacija apie įvairius JAV-bių atsakingas pareigas turinčius asmenis, kurie padėjo ar beveik pakenkė Lietuvos reikalui. Dažnai politika ir realybė neatitiko viena kitai. Pvz. atidavus Simą Kudirką sovietams, buvo lyg atsiprašyta. Buvo paminėti faktai apie konsulus, sutartis. Nepripažinimas yra politinis ir teisinis klausimas.

Dr. Milda Danytė tyrinėjo tautinių parapijų bylas Vatikano archyvuose. Tai parapijos, kurios išsteigė JAV-se praėjusio šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje. Istorija įrodo, kad bažnytiniai reikalai buvo politiniai. Net religingiausi žmonės: kunigai, vyskupai ir parapijų steigėjai buvo žmo-
giški. Jie parodė savo silpnybes; vieni kitų nesuprato, pavydėjo, skundė, nepriėmė. Ankstyvesnieji ateiviai išsikovojo lietuviams savas bažnyčias ir parapijas.

Kun. Antanas Rubšys kalbėjo tema „Kristaus asmuo ir dabarties žmogus“. Kun. Rubšys labai moksliškai pristatė savo temą, net parūpino klausytojams paskaitos santrauką. Kristus, tai pašaukimo ir pareigos titulas. Cituojama evangelija ir net veikalai, maldaknygės. Ap-
tarta dabartinio žmogaus būklė.

P. Pečiulaitis iš Clevelando papasakojo apie savo gyvenimą partizanų Lietuvoje. Tik prieš 5 mėnesius iš Lietuvos pasitraukusiam Pečiulaičiui dar viskas šviežiai atmintyje nors 20 metų kalėjo Sibiro kalmėtuose. Klausytojai išgirdo apie partizanų rinkinius, jų karinę discipliną ir apie komunistų provokacijas, darytas partizanų vardu.

Kun. Ričardas Repšys aptarė „Dvasinio atsinaujinimo problematiką Lietuvos ir išeivijos jaunimo gyvenime“. Kun. Repšys, ilgą laiką negalėdamas patekti į Kauno kunigų seminariją, baigė slaptąją ir daug metų dirbo Rusijoje, susipažino su įvairiu jaunimu. Dvasinis gyve-

Ramunė Kubiliūtė ateitininkų Studijų savaitgalįje Dainavoje užsirašo savo ir kitų išpildžius savo ruošiamam straipsniui.

nimas nelengvas, o bolševikai griebė už žmogiškųjų silpnybių, net dvasininkijos tarpe.

Evangelija yra jauna, meilės evangelija. Jei Bažnyčia nekelia aktualių klausimų ir nepadedą ją atsakyti, tai jaunimas pats stengsis ieškoti. Įvairių tautybių požiūris į Dievą kitoks. Į Jį žiūrima kaip teisėją ar pan., lietuvių jį žiūri kaip į šviesą, bet išeivijoj jau yra skirtumų nuo Lietuvos pastangų. Reikia didvyriškų pavyzdžių, kurie ati-

Ateitininkų Studijų savaitgalio Dainavoje būrelis dalyvių džiaugiasi gražia stovyklavietės aplinka. Iš k.: dr. Algis Norvilas, Birutė Bublienė, Rolanda Šliažienė, Ateitininkų federacijos vadovas Juozas Polikaitis, Dalia Staniškienė, Petras Kaufmanas ir Viktutė Lenkauskaitė.

tinka jaunimui-dvasinio gyvenimo niekad nėra per daug. Kun. Repšio paskaita sukėlė karštas diskusijas.

Studijų dienoje buvo progų dvasiniam pakilimui. Dalyvavo net šeši kunigai! Kun. Repšys ir kun. Rubšys skaitė paskaitas. Kun. Svarinskas atvyko į Dainavą pakeliant iš apsilankymo JAV-bių šiaurės vakaruose. Buvo progą išgirsti jo pamokslą vienų šv. Mišių metu. Vieną popietę buvo gyvas rožinis už atgimstančią Lietuvą.

Kultūrinį peną teikė anksčiau minėtos meno parodos. Be to, vieną vakarą Vytas Čuplinskas rodė su pritaikyta muzika skaidrių iš Lietuvos montažą. Buvo progą išgirsti išeivijos ir Lietuvos poezijoje bręstančiųjų kūrinius.

Rolanda Šliažienė pradėjo kurti maždaug tuo metu kai Lietuvoje prasidėjo įdomiausi įvykiai. Kornelijus Jazbutis pradėjo kurti prieš dešimtį metų; kiekviena jo kelionė į Lietuvą paveikia ir jo poeziją. Vainis Aleksa kuria jau seniau, jo poezija išspausdinta knygoje „Keturi“. Rašo apie savo jauną šeimą ir apie ketverius metus praleistus Vasario 16-osios gimnazijoje, kaip mokytojas ir auklėtojas.

Vieną vakarą Darius Polikaitis, Audrius Polikaitis, Vidas Neverauskas, kartu su gitaristais Sauliumi Gyliu ir Virgiju Švabu, atkūrė muzikinę nuotaiką iš kelionės į rokmarsą Lietuvoje. Nijolė Martinaitytė ir Petras Aglinskas sudarė poezijos ir muzikos pyne. Petras vasaros pradžioje dalyvavo muzikos festivalyje Lietuvoje, o Nijolė įrodė

ATEITIES AKADEMINIS SAVAITGALIS

Jau rudenio tradicija tapęs Ateities akademis savaitgalis vyks spalio 27-29 dienomis Chicagoje ir Lemonte. Akademis savaitgalio tema: „Lietuvos kultūros vizija“. Savaitgalio šūkis: „Ateitį regim tėvynės laimingą“.

Akademinio savaitgalio programa vyks Jaunimo centre Chicagoje (Claremont Avenue ir 56 gatvė) ir Ateitininkų namuose Lemonte (Archer Avenue ir 127 gatvė). Penktadienį, spalio 27 d., 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje – poezijos vakaras, kuriame savo kūrybą skaitys poetai Vaidotas Daunys ir Julius Keleras. Šeštadienį, spalio 28 d., 10:00 v.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje – Vaidoto Daunio ir Kęstučio Skrupskelio paskaitos ir svarstybos apie Lietuvos kultūros ateitį. Tą patį vakarą 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje įvyks „Ateities“ žurnalo vakaras, kurio programoje dalyvaus poetas Bernardas Brazdžionis ir Vilniaus operos solistas Jonas Jocy. Sekmadienį, spalio 29 d., 1:00 v. p.p. Atei-

tininkų namuose Lemonte – Vandos Zaborskaitės ir Mirgos Girniuvienės paskaitos.

Šių metų Ateities akademio savaitgalio programos dalyviai apima skalę nuo A iki Z: Kazys Almenas, Vytautas Bagdavičius, MIC, Kazys Bradūnas, Vaidotas Daunys, Mirta Girniuvienė, Julius Keleras, Vytautas Klioriys, Vytautas Skudis, Kęstutis Skrupskelis, Viktorija Skrupskelytė, Bronius Vaškevičius, Vytautas Vygantas, Vanda Zaborskaitė. Akademiniame savaitgalyje dalyvauti kviečiami visi Chicago ir apylinkių lietuviai, o taip pat maloniai laukiami svečiai ir iš tolimesnių lietuvių telkinių.

„ATEITIES“ KONKURSAI

Ar jau parašė „Ateities“ žurnalo konkursui straipsnelį? Ar jau sueiliavote eilėraščių? O kaip su meninėmis nuotraukomis? Konkursinė medžiaga „Ateities“ redaktorė turi pasiekti iki š.m. rugsejo 30 d. Adresas: D. Bindokienė, 7155 S. Homan, Chicago, IL 60629.

Laimėtojas premijos bus įteiktos „Ateities“ žurnalo vakare spalio 28 d., Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje.

DR. ELIGIJUS LEIŠ
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
4149 W. 63rd St.
Tel. 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. 257-2285
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
SEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. — Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 257-2285

DR. ROMUALDAS POVLAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas | vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos mokykla
2436 W. Lithuanian Court
Tel. 925-6286
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pristinčiamos gavus prašymą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2490
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
5522 S. Wolf Rd., tel. 248-4000
Western Springs, IL
6132 S. Kedzie, tel. 778-6969
Chicago, IL
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. BLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 778-7679 Kab. 582-0221
Valandos susitarus

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 488-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; Rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5927
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETRIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priklaiko akinius
2616 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Katv. val. 3-6 v.v.
Tel. 448-1777

Dr. Tumasonio kabineta perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 434-9189
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-4220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 778-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

BALFAS ŠAUKIA

Viena didžiausių Amerikos dorybių — jos dosnumas. Ne visi žmonės yra dosnūs, ne visi rūpinasi kitam pasaulio gale gyvenančiais ir neturintais ko pavalgyti. Bet didžioji dalis, anot buvusio Notre Dame universiteto prezidento Hepsburgo, visuomet atiduoda savo dali, kad kiti būtų laimingesni. Tuo pasižymi ir pati Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia, dovanodama net nugalėtiesiems ir prieš Ameriką kariavusiems didelius išteklius ir galingą pagalbą. Nors vadinamas izoliacionizmas dar kai kur veikia, bet neveikia visoje tautoje, neveikia ypač liaudyje, kuri sudea milijonus kartais labai nežymiam reikalui.

Amerikos lietuviai nuo seniau jau ta prasme suamerikonėjo — jie ne tūkstančiai, bet milijonais paremė savuosius, paremė atskuriantį valstybę nepriklausomam gyvenimui, paremė ir skurstančius pabėgėlius nuo komunistinio teroro Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje, Prancūzijoje.

Vyresniųjų dalis gerai dar atsimeina tuos sandelius, kuriuose ieškojo sau ar savo vaikams drabužių. Atsimeina tas gėrybes, kurios padėjo išsilaikyti mažamečiams ar jaunamėčiams nuo ligų. Jaunuoliams padėjo siekti mokslo aukštesiose mokyklose ar net universitetuose ir įsigyti specialias. Tuo tarpu jų tėvai tegalėjo vykdyti į svetimus kraštus be specialybių ar paskiau įsigyti naujas specialybes, jei dar turėjo pakankamai jėgų ir energijos.

Tai vis dar vadinamas Bendrasis Amerikos lietuvių fondas — Balfas, susikūręs 1944 metais. Tuo metu didelė dalis lietuvių skurdo Vokietijos stovyklose ar buvo išblaškyti po įvairius kraštus. Vėliau galėjo bent dalinai pagelbėti ir Sibiro kancias kenčiantiems, nors ten komunistai ir sadistiški prižiūrėtojai neleido šalpos arba pasiūdojo gerai Amerikos lietuvių darbas ir aukomis. Balfui buvo ir yra dėkingi daugelis stovyklose išgyvenusių ir sveikatas išlaikiusių ar Sibire nežuvusių lietuvių.

Šalpos darbas nėra pasibaigęs ir dabar, kai jau didžioji dalis buvusių šelpiamųjų išmirė, dalis prasigveno, kita dalis jau įsikūrė svetimuose kraštuose geriau, negu savieji galėjo padaryti okupacijoje. Nesibaigė šalpos darbas Sibire ir specialiose naikinimo stovyklose komunistų išsiųsti mirti arba sugadinti sveikatą iki neatpažinimo. Dalis jų grįžo tėvynėn, bet su palaužta sveikata, su visišku išsėdimu ir nieko neturėdami ar nieko negaudami. Jiems reikėjo padėti, kad galėtų tęsti savo gyvenimus, jaunesnieji mokytis ar mokyti savo vaikus. Pagaliau šalpos darbas Balfas negalėjo ir dar negalės baigti, kol bus nesveikų skurstančių dėl gamtos nelaimių, ligų ar svetimųjų sudarytų sąlygų.

Daugelis Balfu darbuotojų, daugelis šalpa besirūpinančių, kaip ir šelpiamųjų, pasitraukė į amžinybę. Likusieji turi tęsti jų darbus, sekti jų pėdomis, rodyti tikrą žmogišką, tautišką ir krikščionišką meilę savo artimui, ypač savo broliui

Tavo „taip“ tebūnie ilgai apgalvotas ir šventai vykdomas; tavo „ne“ tebūnie švelnus ir ne per greitas. Tada savo sutikimu draugus pradžiugini ir savo atsisakymų nesigailėsi.

An. Gruen

ar sesei lietuviui. Jei ir didžioji lietuvių dalis pasidarytų turtingais, dar bus visuomet tokiu, kuriais reikės kitiems rūpintis ir rodyti Amerikos išimtinę dorybę — dosnumą ir artimo atjautimą. Jei šandien ir nebūtų kenčiančių artimųjų, giminių ar šeimos narių, tai visuomet bus dar tokiu, kuriems reikės padėti iš geros širdies, prisimenant, kad savu laiku ir nenumatytoje sąlygoje buvo žmoniu, kurie ir nepažįstamam padėjo.

Spalio mėnuo ir yra nuo senų laikų Balfu mėnuo. Jame reikia Balfu darbus prisiminti praityje, kad jis dar galėtų gyvuoti ir artimui padėti. Juk jame dirba tik savanoriai, tik tokie, kurie nori gero kitiems, tik tokius darbus, kurie tarnauja artimo gerovei ir gyvenimo pratėsimui. Kiekvienas, net didžiausias ligonis, nori savo gyvenimą pratęsti, juoba, kai gyvenimas trumpėja dėl neprieklaus, ligų ar kitokių nelaimių. Šalia turi būti artimas, kuris ateitų su pagalba.

Ateinantį mėnesį suskambės durų skambutis, suskambės telefonas, per pastą ateis Balfu laškas. Tai nebus tik prašymas pagelbėti kokiame rengiamam, nors ir reikalingam, įvykiui, bet padėti artimui, kuris reikalingas širdies. Gal per kelerius metus tos Balfu rinkliavos atsibodo, bet jos yra taip būtinos, kaip būtinas kiekvienam žmogui oras, vanduo, duona. Neprašo ir negali prašyti pats nusikraustantis ir pagalbos reikalingas. Prašo savanoris, noris pagelbėti skurstančiam artimui, kuris yra ir turi būti tikras artimas pasiturinčiam, jau įsikūrusiam ir gerą gyvenimą bent šiuo metu turinčiam žmogui.

Belstis j duris, prašyti Balfu rinkliavai aukų, kad galėtų ši įstaiga atlikti savo uždavinius ir ateityje, reikės daugiau savanorių. Reikės mylinčių ar bent norinčių aukotis dėl mažiau pasiturinčio, svarbiausia — pagalbos reikalingam.

Turime atsiminti, kad ir dabar yra mūsų brolių ir sesių lietuvių ligų suspaustu, norinčių gyventi, bet negalinčių, norinčių iš skurdo pakilti, bet neturinčių nei jėgų, nei galimumų. Likusieji gyvi turi padėti. Ne tik nuolat šalpos darbą dirbantieji, bet ir tie savanoriai, kurie išdrįsta skambutį spausti, telefoną judinti ir artimą pakalbinti, kad ir jis prisidėtų prie šalpos reikalingumų.

Šandien Balfui iškyla ir dar naujų uždavinių, ne tik padėti negalinčiam sau pagelbėti. Nauji ateiviai, kuriems reikia išrūpinti pirmutinę pagalbą svetimame krašte, kuriuos reikia legalizuoti, kad jie galėtų gyventi, dirbti ir kurtis laisvėje. Ir jie yra mūsų artimas, kuris tik dabar pasitraukė nuo persekiojimų ir tremties. Balfas šauks visus išsvijus lietuvius parodyti savo tautiečiui meilę, einančią iš krikščioniško ir tautiško nusiteikimo. Kiekvienam reikia matyti brolių ar sese ir visą Lietuvą. O ji šandien šaukia visus per Balfui skirtą spalio mėnesį.

Pr. Gr.

Ankstyvas tiesos perteikimas apsaugos nuo klaidos. Kas žina, yra teisingai pasakęs: „Pripildykite saiką kviečiais ir atimsite velniui galimybę jį pripildyti smala“.

T. Edwards

JEIGU NORI BŪTI PRIPAŽINTAS NEKALTAS

Kaip informuoja Lietuvos Vidaus reikalų ministerija, žmonės, kurie pagal praėjusių metų atitinkamus Lietuvos Aukščiausios Tarybos įsakus yra reabilituoti, dėl kaltumo panaikinimo pažymų turi kreiptis: teistieji — į Lietuvos Aukščiausiąjį teismą, neteistieji — į respublikinę prokuratūrą, be teismo ištremtieji — į Vidaus reikalų ministeriją. Ačiū nors už tai, kad žmogui, nekaltai kentėjusiam, sveikatą praradusiam, artimusius iš bado mirusius palaidojusiam, šandien susimylėta paaiškinti, į kurias iš trijų durų turi belstis, kad būtų pripažintas esąs nekaltas. Tačiau, ir atvėrus reikiamas duris, patekus į reikiamą kabinetą, dar nežinia, kada vargšas žmogelis gaus išsvajotą pažymą. Čia jis turės parašyti pareiškimą, nurodyti, kada, kur, kas jį grūdė į kalėjimą, stūmė į gyvulinį vagoną, paskui turės laukti. Laukti ilgai ir kantriai. Ir ne visada dėl to bus kaltos vienoje ar kitoje įstaigoje dirbančios moterys. Rodė kartą per televiziją, kaip jos apsiavusios segtuvais, popieriu kalnais. Kaip tarp tos krūvos surasti tą vieną vienintelį popierėlį, kuris nulėmė žmogaus likimą tada ir turi nulemti dabar. Kaip, jei vienintelis jų darbas paspartintais įrankiais yra tušinukas. Visais atžvilgiais esame tikri vargetos. Kompiuteris čia baisiai praverstų. Bet iš kur jį gauti ir už ką — gal už mūsų nuodėmes ir kancias.

Šandien niekas tiksliai negali pasakyti, kiek yra nukentėjusių žmonių, kurių bylos likusios Lietuvoje ir kurių guli nejudinamos Krasnojarsko ar Igarkos archyvuose. Iš tiesų, budelio darbą atlikti buvo lengviau — visus vienu ypu pragražan varė, o dabar reikia po vieną tikrinti, paraidžiu aiškintis, kodėl reabilituojamas rašosi Papieviev, o nutremtas buvo Papetis. Sako, budeliai visais laikais buvo didžiai raštingi. Įrodinėti, kad tu esi tu, labai nelengva: ieškai liudytojų, dokumentų, senų nuotraukų ar dar ko. Kol sukasi atgal teisingumo mašina, žmogelis, žūrėk, netyčia susiduria su koku nusipelnusiu pensininku, kaip už tai, kad žmogui, nekaltai kentėjusiam, sveikatą praradusiam, artimusius iš bado mirusius palaidojusiam, šandien susimylėta paaiškinti, į kurias iš trijų durų turi belstis, kad būtų pripažintas esąs nekaltas. Tačiau, ir atvėrus reikiamas duris, patekus į reikiamą kabinetą, dar nežinia, kada vargšas žmogelis gaus išsvajotą pažymą. Čia jis turės parašyti pareiškimą, nurodyti, kada, kur, kas jį grūdė į kalėjimą, stūmė į gyvulinį vagoną, paskui turės laukti. Laukti ilgai ir kantriai. Ir ne visada dėl to bus kaltos vienoje ar kitoje įstaigoje dirbančios moterys. Rodė kartą per televiziją, kaip jos apsiavusios segtuvais, popieriu kalnais. Kaip tarp tos krūvos surasti tą vieną vienintelį popierėlį, kuris nulėmė žmogaus likimą tada ir turi nulemti dabar. Kaip, jei vienintelis jų darbas paspartintais įrankiais yra tušinukas. Visais atžvilgiais esame tikri vargetos. Kompiuteris čia baisiai praverstų. Bet iš kur jį gauti ir už ką — gal už mūsų nuodėmes ir kancias.

Šandien niekas tiksliai negali pasakyti, kiek yra nukentėjusių žmonių, kurių bylos likusios Lietuvoje ir kurių guli nejudinamos Krasnojarsko ar Igarkos archyvuose. Iš tiesų, budelio darbą atlikti buvo lengviau — visus vienu ypu pragražan varė, o dabar reikia po vieną

Dr. Kazys Bobelis, Vliko pirm. sveikinasi su Gvatemalos prezidentu Arevalo, kairėje — Pr. Povilaitis.

Salomėja Čičiškina

BRAZILIJA

KAZYS KARUŽA

13

Dailininkė Aleksandra Hermann

Popietėje nutarė aplankyti dvi senos kartos lietuvaite, kurios gyvena Campos do Jordao, vos keli bloka nuo Silių rezidencijos. Paaiškėjo, kad gyvena dail. Jono Rimšos žmona Jadvyga ir jo sesuo dailininkė Aleksandra Hermann-Rimšaitė. Susidomėjau. Reikia būtinai aplankyti. Privačiuojuose lyg tankų miška, kuriame jų namai toli nuo kelio paskendę dideliuose ir labai aukštuose medžiuose. Tikras miškas, nes medžiai labai stori, aukšti, lapuoti, kaip klevai, kurių pavadinimų nesužinojau.

Pasitinka mus Jadvyga Rimšienė. Klara supažindina mane, ir einame miško taku iki namų, kurie apsupti žydinčiais krūmais, bei gėlėmis, o žaluma, žaluma, kaip pasaka. Viduje susipažįstu su dail. Aleksandra Hermann-Rimšaitė, dail. Jono Rimšos tikra seserimi. Be to, dar randame viešnią Vandą Vilutienę, atvykusią iš Buenos Aires, Argentinos.

Namas nedidelis, maži kambariai, o sienos išdekoruotos gražiais meniškais paveikslais, kuriuos išsivienijo, kitus piešė aliejiniais dažais dail. Aleksandra Hermann-Rimšaitė. Susižavėjau jos tokiu įdomiu menu ir gerai apžiūrėjau. Dail. Aleksandra man viską paaiškino ir priminė, kad jų šeimoje ji su broliu Jonu buvo menininkai. Brolis dail. Jonas Rimša savo laiku gyveno Brazilijoje, Argentinoje, Haiti ir kitose salose, bet

tarybos prezidentui, kad apgintų. Tuoj pat sudaroma partijos centro komiteto komisija, kuri vėlgi turi pasmerkti straipsnio „Byla Nr. 6480: sufabrikauta Lietuvoje“ autorių, pamokyti, kad daugiau nekietų nosies ir dievų darža, ir žinoma, kad išteisintų garbingą pensininką. Neveltui sakoma, jog piktas šuo, ir su pagaliu per makaulę gavęs, vis tiek puola ir loja. O tokių puolančių ir lojančių dar gana daug. Gal net daugiau negu tylinčių. Kancija ir baimė žmogų išmoko tylėti.

Kol šitaip yra, negalime būti ramūs. Reikia, būtinai reikia įstatymo, kuris mus saugotų ir apgintų nuo tokių žmonių. Reikia įstatymo ne tik reabilituojančio nekaltus žmones, bet ir baudžiančio tuos, kurie pikta valia lemdavo kitų likimus. Dabar Lietuvoje yra tokia padėtis, kad netgi negali kelti baudžiamosios bylos akivaizdžiai žinomiems nusikalčiams, kurie prisidėjo prie masinių trėmimų, suėmimų, o Rainių ir Pravienskių egzекutorius turėtų teisti Sovietų Sąjungos karinis tribunolas. Tikras cigonų teismas dėl pavogto arklio. Todėl Lietuvos teisingumai parengė įstatymą „Dėl atsakomybės už nusikaltimus Lietuvos liudžiai“, kuris jau yra pateiktas Aukščiausiajai tarybai. Pagal siūlomą įstatymą turėtų būti išaiškinti ir nubauti stalinizmo politikos organizatoriai ir vykdytojai Lietuvoje. Kaip mano įstatymo rengėjai, tai jokiū būdu nereikia, jog šaukiamasi keršto. Svarbu grąžinti žmonėms tikėjimą tiesa, svarbu daugelį budelių nukelti nuo šlovės postamento ir pasmerkti, viešai atimant personalines pensijas, garbės vardus, visokias privilegijas, o iš kitur atsiųstus baudėjams reikėtų nesuteikti Lietuvos pilietybės, gal net pačius ištrėmti ten, iš kur atėjo mūsų žmonių naikinti.

Įstatymas laukia savo eilės. O kol kas kaltininkai jaučiasi esą teisesni už pačius teisiausius. Jie gali paduoti į teismą „Vytyrio“ leidyklą už „Amžino įšalo žemėje“ paminėtą tardytojo pavardę, jie gali grasinti viešai apie savo negalimas prabilusiemis. Tūkstančiai aukų tarsi nedrumsčia palaimingų sapnų ištaiginguose apartamentuose gyvenantiems pensininkams. Šiurpu buvo vakar. Šiurpu ir šandien.

Salomėja Čičiškina

paskutiniu metu laiku gyveno Santa Monica, Cal. Ji aiškino man apie išsivienėtuos rankų darbo paveikslus, kuriais yra išdekoruotos vidaus gyvenamojo namo sienos. Tie paveikslai yra daugiausia žmonių atvaizdai, portretai ir turi istorinius pavadinimus.

Aleksandra Rimšaitė yra gimusi Kaune, 1910 metais, bet Brazilijoje jau 63 metai. Aleksandra Rimšaitė yra kūrėja ir vienintelė pasaulyje žavėtinio meno — paveikslų išsivienėtoja spalvotais siūlais „moulinė“. Ji ruošė savo darbą parodas Brazilijoje, Argentinoje, Amerikoje ir žymiuose Europos miestuose, yra pripažinta ir įvertinta kritiku. Jos menas tai garsiųjų tapytojų (Van Eyck, Rembrandt, Velasquez, Gauguin) paveikslų reprodukcijos, taip pat ir savų kūrinių, pilnų gyvybės ir spalvos kūrinių.

Pradėt „Kristaus paveikslu“ („Imagen de Cristo“ — 1951 m.) iki „Angelo Ismail“ 1982 m., jos „dažai“ buvo spalvoti siūlai, teptuku tarnavo adata, o inspiracijos šaltinis buvo Rembrandto dviasis, ir jį laiko save Rembrandto žmona praieities egzistencijoje.

Aleksandra Hermann-Rimšaitė dabar visą laiką gyvena Campos Do Jordao, o nuolatiniame kontakte su gamta, jaukiamie idiliškame namelyje (jos sūnau architektu kūrinyje). Ji buvo ištekejusi už kybartiečio Prano Hermann, kuris baigė ekonominius mokslus Berlyno universitete ir mirė 1976 metais Brazilijoje.

Prieš baigiant pokalbį apie meną su dail. Aleksandra Hermann-Rimšaitė, ji man dar davė savo labai menišką kūrį keturis spalvotus paveikslus prisiminimui. Pati menininkė Aleksandra yra dar žvali, judri, šypsanti veido moteris, gražiais šviesiais ilgais plaukais — dar nerodanti gilios senatvės. Buvo labai miela ir draugiška mūsų pokalbyje: taip iš širdies ir atvirai man papasakojo iš savo praieities gyvenimo,

Rimties valandėlei

MES IR ROŽINIO MALDA

Romos katalikų ir Rytų visų krikščionių tarpe Švč. Marijos garbinimas yra visur labai populiarus. Katalikams yra labai populiarus rožinio malda, kad įvesta to vardo net liturginė šventė spalio 7 dieną.

Savo turiniu rožinio malda yra labai prasminga. Minimi Kristaus ir Marijos gyvenimo svarbiausi momentai ir kartojama Kristaus palikta malda bei angelo pasveikinimas Švč. Marijai su trumpu priedu prašant Švč. Marijos pagalbos — užtarti mus pas Dievą.

Daug katalikų kasdien kalba rožinio malda. Susikūrė tradicija spalio mėnesį šią malda kalbėti kartu ne tik šeimose, bet ir didesnėmis bendruomenėmis bažnyčiose. Šios maldos kilmės laikas ir būdas nėra tiksliai žinomi. Tradicija jos autoriumi laiko šv. Dominiką. Iš to aišku, kad ši malda žinoma nuo vienuoliktojo šimtmečio. Iš likusių raštų šaltinių žinoma, kad šios maldos vardas ir praktika Lietuvoje buvo žinomi šešioliktojo šimtmečio. Taip pat jau nuo šešioliktojo šimtmečio daugeliu svarbių atvejų popiežiai yra viešai raginę visą pasaulio katalikus šiai maldai. Atsimintina, kad mūsų laikais pop. Pijus XII, matydamas gresiantį Europai karo pavojų, tik tai intencijai skirta enciklika ragino visus katalikus kalbėti rožinį, kad šio pavojaus išvengs. Kaip ne kartą mūsų laikais pasitaiko, šis popiežiaus paraginimas nebuvo pakankamai išgarsintas, nebeatsimena, kad šia intencija būtų specialiai melstasi. Pop. Pijaus XII numatyta nelaimė 1939-1945 metais Europą ištiko, ko auka esame mes patys ir mūsų tėvynė.

Rožinio malda tikrai yra ypatinga, jeigu Švč. Marija savo apsišveikimuose Lurde Bernadetai Soubirou ir Paryžiuje Katerinai Labouré tarp kitų svarbių pamokymų pamokė, kaip kalbėti rožinį. Mūsų tautoje rožinis tapo mėgiama malda. Paaugę iki pirmosios Komunijos priėmimo tą pačią progą gaudavome ir rožinį. Kaip jį kalbėti, pamokėdavo ne tik kunigai, bet ir sava šeima. Europoje 1964 m. vasarą sutikau nekatalikę moteris parodė rožinį ir papasakojo, kaip Sibire vergų darbo koncentracijos stovykloje lietuvių moterys ir ji su kitomis kalbėdavo rožinį. Sake, šią malda taip pamilusi, kad ir dabar kalbanti kasdien.

Mūsų tautoje rožinis tapo mėgiama malda. Paaugę iki pirmosios Komunijos priėmimo tą pačią progą gaudavome ir rožinį. Kaip jį kalbėti, pamokėdavo ne tik kunigai, bet ir sava šeima. Europoje 1964 m. vasarą sutikau nekatalikę moteris parodė rožinį ir papasakojo, kaip Sibire vergų darbo koncentracijos stovykloje lietuvių moterys ir ji su kitomis kalbėdavo rožinį. Sake, šią malda taip pamilusi, kad ir dabar kalbanti kasdien.

Mūsų tautoje rožinis tapo mėgiama malda. Paaugę iki pirmosios Komunijos priėmimo tą pačią progą gaudavome ir rožinį. Kaip jį kalbėti, pamokėdavo ne tik kunigai, bet ir sava šeima. Europoje 1964 m. vasarą sutikau nekatalikę moteris parodė rožinį ir papasakojo, kaip Sibire vergų darbo koncentracijos stovykloje lietuvių moterys ir ji su kitomis kalbėdavo rožinį. Sake, šią malda taip pamilusi, kad ir dabar kalbanti kasdien.

Lietuvoje buvo labai išplitusi gyvojo rožinio brolija. Šis maldos būdas yra mėgiamas visų tautų katalikų. Paminėsiu tik kelis mūsų laiko žymius ypatingus asmenis. Italijos istorijoje liks neužmirštas mūsų laikų asmuo Alcides De Gasperi, kuris fašizmo laikais kelerius metus vargo kalėjime kaip politinis kalnys. Po antrojo pasaulinio karo italų tauta buvo pasaulio opinijoje pažeminta, kaip Vokietijos nacių bendrininkė. Alcides De Gasperi apsaugojo Italiją ne tik nuo komunizmo, bet sukūrė krikščionišką demokratiją ir, Italijai ilgus metus vadovavęs, ją pastatė laisvame pasaulyje garbingų tautų eileje. Jis visą savo gyvenimą buvo ir Švč. Marijos garbintojas rožinio malda.

Mūsų laiko vienas iš žymiausių krikščionių filosofų, konvertitas iš kovojančio ateisto, savo veiklaus gyvenimo paskutinį tarpą universiteto profesoriaus Amerikoje, o sulaukęs emerito amžiaus baigė šį žemišką gyvenimą savo gimtoje šalyje — Prancūzijoje broliu vienuoliu pranciškonų vienuolyje Jacques Maritain, taip pat buvo Švč. Marijos garbintojas rožinio malda. Galima paminėti daug žymių mūsų tautos asmenų mėgusių rožinio malda, bet šia proga paminėsiu tik vieną — profesorių Praną Dovydaitį.

Nežinau, ar kada nors kas bandė kokią nors statistiką, koks nuošimtis katalikų dabar kalba rožinio malda, bet visi žinome, kad tokių katalikų yra dauguma, daug visokių sambūrių kitus raginančių į šią malda. Savo turiniu šis maldos būdas yra lengvai įmanomas kiekvienam — nuo vaikystės iki senatvės sąmoningo laiko. Ši malda prasminga ir graži.

Vyskupas V. Brizgys

PARDAVĖ MENO UŽ 18 MIL. DOL.

Chicago meno institutas iš savo muziejaus pardavė meno kūrinių už 18 mil. dol. kad galėtų įsigyti kitus, jam reikalingesnius.

ŠALINA ASBESTA

Susekta, kad statyboje panaudotas asbestas gali būti vėžio priežastis. Jau trijose Chicagos mokyklose imta šalinti asbestą.

daug kalbėjo apie meną.

Toliau buvo pokalbis su dail. Jono Rimšos žmona Jadvyga. Jadvyga Rimšienė, kuri jau gerai nusenusi ir veik pamiršusi lietuvių kalbą, kalba rusiškai, lenkiškai ir portugaliskai. Pasikalbėjome „lietuviškai“, bet Rimšienė priminė, kad jos vyras dail. Jonas Rimša mirė Santa Monica, Cal, ir paliko daug savo kūrybos darbų. Dalį savo kūrybos apie 30 paveikslų nusiuntė į Lietuvos muziejų, kuris liks ir bylos dail. Jono Rimšos palikimą savo tautai. Jis ten buvo žinomas ir gyvas savo kūryba, kaip ir Pietų Amerikoje. Ji žino, kad jos vyrą iškviatė iš Haiti į Los Angeles pulk. Juozas Pandrius ir jis jį globojo iki mirties ir jo paveikslus patvarkė, kaip juodu buvo susitarę. Galvojau jam mirus keliauti su jo seserimi dail. Aleksandra Hermann ir gauti likusius paveikslus, bet paaiškėjo, kad jų vargu galiu gauti, tai ir mudvi su Aleksandra susilaukėme nuo skridimo į Californiją...

Baigiau pasikalbėjimą su dail. Aleksandra Hermann-Rimšaitė ir dail. Jono Rimšos žmona Jadvyga. Už man sudarytas sąlygas su jomis susitikti esu dėkingas Siliams.

Klara Silienė sako: — Pasikalbėjote plačiai ir gerai susipažinote su mano kaimynėmis. Vaziuojame dabar visi pas mus, išgersime kavutės ir dar pasikalbėsime.

Vaziuoja Jadvyga Rimšienė ir argentinietė Vanda Vilutienė. Atsiveikinu dail. Aleksandrą Hermann-Rimšaitė, kuriai padėkojau už suteiktas žinias apie meną ir gautą literatūrą.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

HORIZONTALAI

ILGAI NESKAMBĖJĘ LIETUVOS BAŽNYCIOSE

Jau antri metai vykstant nuostabiam lietuvių tautos dvasiniam atgimimui, kartu vyksta ir jos dvasinių vertybių saugotojų Bažnyčios atgimimas. Štai savaitraštis „Literatūra ir menas“ š.m. nr. 34 aprašo retą įvykį: „Sostinės muzikos mėgėjų atmintyje ilgai išliko muzikos vakaras, įvykęs liepos 23 d. Vilniaus arkikatedroje. Turėjome retą progą susipažinti su opusais, ilgą laiką neskambėjusiais Lietuvos bažnyčiose ir plačiau nežinotais visuomenei. Jau keletą dešimtmečių juos rašo religinei muzikai pasižyventęs kunigas Gediminas Šukys, gražiai pratęsiantis kūrybinis Lietuvos dvasininkų tradicijas...“, rašo straipsnio autorius Vytautas P. Jurkštas.

Kun. Gediminas Šukys su vienu iš savo parapietų klausosi „Dainavos“ ansamblio repetitijos Jaunimo centre Chicagoje.

Pradėjęs skaityti straipsni, tuojau prisimčiau ne taip jau tolimą praeitį, kai su iš Vabalninko parapijos kilusiu kunigu Gediminu po ilgo laiko pirmą kartą pasimatėme Chicagoje jėzuitų vienuolyne bene 1973 m. Berods, dar Chrusčiovo valdymo metais skaičiau vieną Lietuvoje išleista, ypač Panevėžio vyskupijos kunigus šlykščiai puolančią propagandinę, anti-religinę knygutę, kurioje buvo minimas ir kun. Gediminas, kaip mokytojų suvedžiotojas. Paskui audros apriomo ir išėivijos chorus pasiekė jo sukurtos Mišios „Taikos Karalienė“.

Pirmieji dvasininkai iš Lietuvos JAV pasirodė bene Philadelphiaje vykusio Eucharistinio kongreso proga. Po to čia apsilankė dar vienas kitas Lietuvos kunigas, nors ne vienas iš mūsų tokius svečius tada bandėm apšaukti koloborantais. Su kun. Gediminu tada praleidom keletą gražių valandų. Ką jis man papasakojo apie savo pergyvenimus, ypač Stalino valdymo laikais, po šventimų 1946 metais, tegul ir toliau pasilieka paslaptje. Tačiau, kai tą vakarą Jaunimo centre vyko „Dainavos“ ansamblio repeticija, gavęs ansamblio valdybos ir dirigento sutikimą, prikalbinau kun. G. Šukį kartu nueiti į repeticiją ir pasiklausyti „dainavičių“ dainų bei giesmių. Jų tarpe „Dainava“ jau buvo išmokusi bei giedojusi ir „Taikos Karalienės“ Mišias. Kai ansambliui viešai pristatiau kompozitorių kunigą, „dainavičiai“ jį sutiko šiltai plojimais. O kai kunigas išdrįso tarti šiltą, patriotišką lietuvišką žodį, jam buvo sukeltos ovacijos ir kun. Gediminas buvo labai patenkintas.

KUNIGO KŪRYBINIAI LOBIAI

Tuo tarpu Lietuvoje kun. G. Šukys dažnai buvo kilnojamas iš vienos parapijos į kitą, kai tai tvarkė ne vyskupai, bet igaliojantis religijos reikalams. Dirbo Panevėžyje, Seduvoje, Kupiškėje, Utenoje, Zarasuose, Dusetose. O už ką jis buvo kilnojamas, paliudija ir šis savaitraštis „Literatūra ir menas“ paskelbtas jo papasakotas epizodas: „Dirbdamas Panevėžio katedroje vikaru 1946-48 m., su tuometiniu katedros vargonininku Mykolu Karka suorganizavome jaunimo chorą, kuriame giedojė apie 80 jaunų choristų iš Panevėžio įvairių mokyklų. Surengėme katedroje didelį koncertą (M. Karka grojo vargonais, aš dirigavau), kuris gerai pavyko, o vyskupas K. Paltarakas mus pagyrė...“

Bet tai ateistinei valdžiai nepatiko ir, kaip straipsnyje toliau pastebima, „tikinčiųjų gyvenimo šokiadieniai kun. G. Šukį vėtė po įvairias Panevėžio diecezijų parapijas. Visur laisvos nuo tiesioginių pareigų akimirks buvo atiduotos sistematingom ir įtemptom muzikos studijom...“

Per paskutinius tris dešimtmečius kunigas-kompozitorius sukūrė apie 200 religinių giesmių, kurių dalis paskelbta jo privačiai išleistuose „Akmenėlių giesmių“ sąsiuvinuose. Tarp stambesniųjų kūrinių yra „Taikos Karalienės“ Mišios, 1971 m. JAV išleistos ir ten premijuotos „Kristaus Rūpintojėlio“ Mišios. Taip pat kantatos, kurių viena dedikuota Lietuvos globėjui šventam Kazimierui, kita kantata – šventai Cecilijai, ir daugiau stambesnių kūrinių.

Ilgus metus kun. G. Šukio partitūros kaupėsi rašomojo stalo stalčiuose, nes, pasak straipsnio „Literatūroje ir mene“, „kraupiais netolimos praeities karingųjų ateistų laikais bažnytinė muzika buvo slopinama, kaip ir daugelis kitų lietuvių kultūros reiškinių...“

Šalia to norint, kad kunigo kompozitoriaus kūriniai skambėtų viešai ir pilna jėga, reikėjo ir pajėgių, sutinkančių bendradarbiauti chorų ir solistų bei vargonininkų. Kurie bandė išdrįsti kunigui talkininkauti Brežnevo stagnacijos ir buldozerinio ateizmo, kaip dabar Lietuvoje vadinama, laikais, labai rizikavo netekti tarnybos ar kitų turimų privilegijų. Tik nuo praėjusių metų pavasario, Persitvarkymo sąjūdžiui tautą pažadinus naujam, drąsiam atgimimui, ir kun. Gedimino Šukio kūrybai buvo lemta išeiti į plačią viešumą savo tėvyneje. Kaip pranešama, pirmas šio talentingo kunigo kūrinius susiderinėjo Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“, vadovaujamas Sigitu Vaičiulionio ir jo žmonos dirigentės Danutės. „Polifonija“ kun. G. Šukio kūrybos koncertus su šventim Dusetose, Biržuose, Šiauliuose, Kaune, Klaipėdoje ir kitur.

KONCERTAS PARAPIEČIO ADMINISTRUOJAMOJE BAŽNYCIOJE

Tačiau, kaip rašoma savaitraštis „Literatūra ir menas“, „gausiausias ir reikšmingiausias autorinis koncertas, prastestas tą patį dieną Kristaus Karaliaus Mišiomis per vakarines pamaldas, įvyko Vilniaus arkikatedroje...“ Čia tenka priminti, kad šios katedros dabartinis klebonas, labai mielos ir šiltos širdies žmogus prel. Kazimieras Vasiliauskas yra kilęs iš tos

A.A. PRANAS SPEECHER

Rugsėjo 8 d., eidamas 91 metus, Los Angeles mirė Pranas (Frank) Speecher, 35 metus buvęs Šv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininkas, daugelį metų buvęs Šv. Vardo draugijos pirmininkas, dalyvavo Lietuvos vyčių veikloje. Jis yra sudaręs daugeliui išvietintų lietuvių dokumentus atvykti į JAV. Tarp kitų ir Dabšų šeimai. Svarbiausia jo veikla buvo skiriama lietuvių parapijai, kurią jis rėmė, ne tik savo darbu, bet ir stambiomis aukomis. Prel. J. Kučingio žodžiais, Pranas yra nusipelnęs šios parapijos patriarcho vardą. Jo namai buvo labai svetingi – kunigams buvo lyg antroji klebonija. Atvažiuavę iš kitur kunigai ar vyskupai, lankydami Speecherių šeimoje jaukiai jautėsi.

Pranas Speecher gimęs 1899 m. sausio 15 d. Newark, N.J., religingoje šeimoje; jo prieš 14 metų mirusi sesuo 63 metus buvo vienuolė mokytoja katalikiškoje mokykloje. Turėdamas gražų ir stiprų balsą, Pranas jaunystėje dainavo chorose, operetėse, atliko solo partijas. Persikėlęs į Chicago, susituokė su Anastazija Grigaliūnaite, su kuria išgyveno daugiau negu 50 metų. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos steigėjas prel. J. Maciejausko pakviesti Speecheriai atvyko į Los Angeles, bet rado prelatą jau mirusį ir dalyvavo jo laidotuviuose. Čia Pranas, išgijęs nekilojamo turto brokerio teises, sėkmingai vertėsi namų prekyba. Pranas visomis savo jė-

gomis įsijungė į parapijos veiklą. Ypač didelis jo įnašas buvo statant bažnyčią, mokyklą ir pertvarkant salę. Jį visą gyvenimą lydėjo ištikimybė Dievui ir Bažnyčiai, prisirišimas prie savo parapijos ir geri darbai artimui, ypač visiems nelaimių paliestiems. Neturėdami savo vaikų, Speecheriai padėjo išeiti aukštuosius mokslus Romoje kun. A. Rubšui, kuris grįžęs profesoriavo San Diego kunigų seminarijoje, o nuo 1957 m. Manhattan kolegijos rėmė, ne tik savo darbu, bet ir stambiomis aukomis. Prel. J. Kučingio žodžiais, Pranas yra nusipelnęs šios parapijos patriarcho vardą. Jo namai buvo labai svetingi – kunigams buvo lyg antroji klebonija. Atvažiuavę iš kitur kunigai ar vyskupai, lankydami Speecherių šeimoje jaukiai jautėsi.

Rugsėjo 13 d. į rožinį už jo sielą Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje susirinko daug žmonių, nes jis buvo plačiai visiems pažįstamas. Dar prieš keletą metų dažnas jį prisimena, kai jis, elegantiškai apsirengęs, prie bažnyčios durų maloniai užkalbindavo ir sveikindavo kiekvieną apsilankantį bažnyčioje.

Rožiniui vadovavo prel. J. Kučingis, kuris pamokslė suminėjo jo įnašą į parapijos gyvenimą, sakdamas, kad Pranas buvęs vienas pagrindinių šios parapijos šulų, darbu ir pinigais prisidėjęs prie jos išaugimo. Gedulingos Mišios buvo rugsėjo 14 d., koncelebruojant prel. J. Kučingui, prel. V. Bartuskai, kun. dr. A. Olšauskui ir prof. kun. A. Rubšui. Giedoję parapijos choras, vadovaujant muzikui A. Jurgučiiui, ir solistai R. Dabšys ir F. Korsak.

pačios Vabalninko parapijos, kaip ir kun. Gediminas Šukys, ir abiejų dvasininkų gimtuosius kaimus – Inkūnus ir Katališkius – skiria tik kelių kilometrų nuotolis. Ir jie abu pirmąsias Mišias 1946 m. aukėjo toje pat Vabalninko bažnyčioje. Vilniaus katedroje koncertinę programą atliko pirmą kartą sostinėje jau su tarptautinio festivalio laureato titulu pasiropdžiusi pažįstama Šiaulių „Polifonija“, taip pat sopranei Giedrė Kaukaitė, Laima Kvasaitė ir kompozitoriaus kun. Šukio sesuo Emilija Petrokienė bei baritonas Nerijus Petroskas ir vargonininkas Bernardas

Vasiliauskas. Tai akivaizdus ir prisimintinas pavyzdys, kaip su tautos bei Bažnyčios atgimimu ir viešumą išėina ir ilgai stalčiuose gulėjusi okupacijoje sukurtą bažnytinę muziką. Šia proga malonu pasveikinti savo tėviškes parapietį kunigą Gediminą Šukį ir palinkėti, kad jo kūryba viešose koncertuose jau niekad nebe-nutiltų. Malonu, kad ryšium su kun. G. Šukiu straipsnyje mini-mi ir kiti dvasininkai – bažnytinės muzikos kūrėjai. Tarpe jų ir išėivijoje gyvenusieji ar tebegyvenantieji – kunigai Ladas Budreckas, Brunas Markaitis ir Kazimieras Senkus.

PADĖKA

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga su dėkingumu prisimena visus prisidėjusius prie iškilmingo Tautos šventės minėjimo.

Ačiū!

Kpt. Andriui Juskevičiui pravedusiam iškilmes prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo. Savanoriui kūrėjui mokyti. Juozui Tamuliiui uždegiusiam aukuro liepsną ir jo palydovams Korp! Neolithuania filisteriams Vidai Jonušienei ir Jurgiui Lendraitiiui. Trims gražioms lietuvaitėms: Dianai Gulbinaitei, Kristinai Jonušaitėi ir Linai Lendraitytei nešusiomis gėlių vainiką. Gen. Konsului Vacloviui Kleizai turasiuam prasmingą žodį. Organizacijos atsiuntusioms savo vėliavas. Vytauto Didžiojo ir Gen. Daukanto Šaulių daliniams už organizuotą dalyvavimą.

Kunigams: Tėvui Antanui Saulaičiui, SJ, celebravusiam šv. Mišias ir koncelebrantams prel. Juozui Prunskuiui, kun. Gerardui Dundai ir kun. Ričardui Repšiiui. Ačiū kun. dr. Tomui Žiūraičiui, O.P. už gilų pamokslą. Skaitytojams Svajonei Kerelytei ir Antanui Juodvalkiui. Dainavos ansambliui savo giesmėmis suteikusiam iškilmingumo šv. Mišioms, jo vadovui Dariui ir akompaniatoriui Audriui Polikaičiams.

Mūsų valdybos vicepirmininkei Vidai Jonušienei už turiningą ir aktualią paskaitą. Mieliesiems menininkams Audronei Gaiziūnienei, Alvydai ir Valdui Vasaičiams už išpūdingą programą ir dr. Vilijai Kerelytei gražių žodžių vedusią programą.

Irenai Kriauceliūnienei ir Vytautui Rackauskui šį minėjimą įamžinusiems fotografijoje. Spaudos žmonėms: Antanui Juodvalkiui, Zuzanai Juskevičienei, prel. Juozui Prunskuiui, Mečiui Valiukėnui, Juozui Žemaičiui.

Radio laidų vedėjams Petriui Petručiui ir Kazėi Kazlauskienei. „Draugo“, „Dirvos“, „Laisvosios Lietuvos“ redaktoriams už šios šventės garsinimą.

Ir mieliems Čikagos lietuviams, savo gausiu dalyvavimu šią šventę įprasminusiems.

Su giliu dėkingumu

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba

Pranas P. Speecheris ir prel. Jonas Kučingis, buvęs ilgametis Šv. Kazimiero parapijos klebonas Los Angeles, CA.

Ilgą automobilių vilkstinę palydėjo velionį į Šv. Kryžiaus kapines, kur prel. J. Kučingius, kurio Pranas buvo uolus talkininkas visuose parapijos darbuose, atlikus religines apeigas, atsisveikinimo kalbas pasakė Švento Vardo draugijos vardu J. Kiškis, parapijos komiteto vardu – J. Dženkaitis, šeimos artimųjų vardu mokyt. M. Rubšys, atvykęs iš Lietuvos. Sugiedojus „Marija, Marija“ ir Lietuvos himną, Prano kūnas karste buvo padėtas kapinių mauzoliejuje prie anksčiau mirusios jo žmonos.

Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti pietų į Michael restoraną. Velionis artimų gimių neturėjo. Laidotuviuose dalyvavo tik viena jo pusėsėrė Agnietė Fitzgerald iš New Jersey.

lg. Medziukas

VYRŲ KVARTETO IŠPŪDŽIAI VAIZDAJUOSTĖJE

Los Angeles Vyrų kvartetas ir pianistė Raimonda Apeikytė sekmadienį, spalio 8 d., 12 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje

dalinsis Lietuvoje patirtais išpūdziais. Bus rodomos vaizduojantės ir skaidrės su žodiniiais ir dainų įtarpais.

GRAFIKOS KŪRINIŲ PARODA

Dailininkės Danguolės Kuolienės grafikos paroda rengiama sekmadienį, spalio 15 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Danguolė Kuolienė, Šv. Kazimiero šeštadieninės mokyklos mokytoja, Jaunučių ateitininkų globėja, yra baigusi meno fakultetą Mundelein kolegijoje, Chicagoje. Jos meno parodos buvo surengtos Chicagoje, Clevelande, Toronte ir Bostone. Los Angeles lietuviai turės maloniją pirmą kartą pamatyti jaunos dailininkės grafikos kūrinius. Kviečiame visus atsilankyti. Rengia Los Angeles ateitininkai.

DAILIŲJŲ MENŲ KLUBO SUSIRINKIME

Los Angeles Dailiųjų Menų klubo susirinkimas įvyko rugsėjo 16 d., pirmininkavusio dail. Prano Gasparonio namuose. Jis

papasakojo išpūdzius apie lietuvių ir pabaltiečių dailininkų paveiklus, kiek jų matė pernai lankydamas pavergtą Lietuvą. Daugelyje kūrinių pastebimas skausmas, liūdesys, nes tokia nuotaika gyvenama.

Bronys Raila kalbėjo apie vykstantį prablaivėjimą okup. Lietuvoje. Siekimas Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės pradėtas ne pern. ar užpernai, jis vyko visą laiką nuo XIX amžiaus, kai lietuviai įvairiai kovojo prieš rusus ir kitus pagarsėjusių laimėjų. Kovojama kultūrinėje, politinėje, visuomeninėje srityse. Užsienio lietuviai talkina ir talkins iki bus atgauta Lietuvos nepriklausomybė.

Pranas Visvydas kalbėjo apie veliausias lietuvių poetas. Jų pavergtę Lietuvai nėra daug. Ne visi jaučia poezijos pulsą. Turintieji noro ir gabumų – laimės, silpnieji nubybės.

Bernardas Brazdžionis pastebėjo, kad dabar daugokai amerikiečių poetų rašo jų vadinamą poeziją be jokio supratimo kas yra poezija, pasibašėtinai blogai, be jokio poezijos skambesio, be ritmo, be išjautimo, be meniškumo. Jų poezijoje nėra meilės, tiktai seksas. Blogiau, kad tokiais nevykėliais seka kai kurie lietuviai, o kartais net tokie rašinėliai spausdinami kaip poezija.

Svečias prof. Domas Krivickas pažymėjo, kad svarbu sovietus paveikti tiek, jog jie paskelbtų Molotovo-Ribentropo aktą negaliojančiu. Mums nuolat reikia papildomų duomenų apie sovietų ir lietuvių veiklą. Jei tokie įvykiai neskelbiami spaudoje, tai juos reikia užrašyti, išsaugoti, jais būtų pasi-naudojama. Reikia džiaugtis lietuvių gražia veikla siekiant (Nukelta į 6 psl.)

INTERNATIONAL INDUSTRIES

International Industries
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL 60457
Tel. 312-430-8090

GREIČIAUSIAS IR PATIKIMIAUSIAS BŪDAS NORINTIEMS APRŪPINTI ARTIMUOSIUS LIETUVOJE

Jūsų artimieji tikrai apsidžiaugs gavę kvietimą atvykti į užsienio valiutos parduotuvę Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje ir, jiems patogiu laiku, be palydovo, už Jūsų nurodytą sumą apsipirkti ar atsiimti naują Volgą ar Žigulį.

Kreipkitės – atsiūsime kainoraščius bei platesnę informaciją apie šį išimtinį patarnavimą.

NAUJAS PATARNAVIMAS NORINTIEMS PASVEIKINTI SAVO GIMINES AR DRAUGUS LIETUVOJE

ŽAIBO greitumu jūsų artimieji bus pasveikinti vardinii, jubiliejų, sukaktuvių, vestuvių, ar bet kokia kita proga. Sveikinimai pristatomi į namus.

Kreipkitės – atsakysime į visus jūsų klausimus.

ŽAIBAS
9525 So. 79th Ave.
Hickory Hills, IL 60457
Tel. 312-430-0074

INTERNATIONAL

Pranešame, kad visos 1989 m. ekskursijos jau užpildytos. Dėkome visiems savo klientams, pasinaudojusiems mūsų patarnavimais, ir rušiamės tikrai įdomiam ir įvairiam 1990 m. sezonui.

Primername, kad G. T. INTERNATIONAL apskritus metus teikia įvairias paslaugas. Visi jūsų biznio ar turistinės kelionės reikalai bus sutvarkyti profesionaliai ir sumaniai.

Norintiems viešėti Lietuvoje 5 dienas ar 5 savaites, sudarome individualius maršrutus, sutvarkome dokumentus bei visus kelionės ar viešbučio reikalus, ir jūsų paslaugoms parūpiname patyrusį asmenį jus pasitikti.

Kreipkitės – kelionė be rūpesčių daug malonesnė!

G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 SO. 79TH AVENUE HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457 TEL: (312) 430-7272

52 TAUTOS PASISAKO UŽ NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

Krikščionių demokratų internacionalo kongresas Gvatemaloje

(Pabaiga)

Pietums kvietė Belgijos ambasada. Prie įėjimo stovėjo pats ambasadorius su žmona ir sveikino atvykstančius delegatus. Taip iš palengvintam savo pažintis, diskutavom vieni antur problemas ir pasižadėjome remti vieni kitus. Papietavę atsisveikinom belgus, padėkojom už vaišingumą ir prašėm padėti lietuviams, latviams ir estams atgauti nepriklausomybę. „Žinoma“ tvirtai atsakė ambasadorius. Belgijos sostinėje Briuselyje yra KDI būstinė, internacionalo generalinis sekretorius, turi didelį vaidmenį KDI.

Popietinė sesijoj pirminkavo Panamos viceprezidentas Ricardo Arias Calderon. Diskusijų temos buvo „Regionalinė integracija ir regionalinė kooperacija“. Tos dienos vakare, visi delegatai buvo pakviesti Gvatemalos konstitucinės respublikos prezidento ir žmonos į prezidento rūmus kokteiliams ir pietums. Tai didžiuliai, puošnūs rūmai, be abejo statyti dar Ispanijos gubernatorių ar karalių. Prie įėjimo teko praieiti pro radaro vartus patikrinimui ir parodyti pakvietimą, nors mūsų registracinis ženklas švarko atlape buvo geriausias pasas.

PR. POVILAITIS

teisę kontroliuoti savo pačių likimą ir pasirinkti savo valdymosi formą. Todėl KDI pasmerkia Sovietų Sąjungos Pabaltijo valstybių okupaciją ir nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus ir solidarizuodamas su vakarų valstybėmis ir Europos parlamentu, reikalauja išvesti Sovietų Sąjungos okupacines jėgas iš Pabaltijo valstybių ir atstatyti nepriklausomą Estiją, Latviją ir Lietuvą.

Po pietų, kuriuos davė Gvatemalos krikščionių demokratų partijos gen. sekretorius, rezoliucijos buvo patvirtintos kongreso pilnatesios posėdyje. Nauju KDI pirminku buvo išrinktas Eduardo Fernandez, venezuelietis, 49 metų, studijavęs JAV ir turįs didelę patirtį valstybės, parlamento ir partijos darbuose. Generaliniu sekretoriumi išrinktas mums jau žinomas André Louis, belgas. Jo padėjėju išrinktas Bryan Palmer iš Urugvajaus. Išvairiems regionams ir sritims išrinkti 10 viceprezidentų iš Panamos, Urugvajaus, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Libano, Ugandos, Filipinų, Naujosios Zelandijos ir Lenkijos.

Trečiadienio vakare Gvatemalos krikščionių demokratų

Buvo proga pasireikšti ir lietuviams. Apie Lietuvą kalbėjo dr. K. Bobelis. Savo žodyje dr. Bobelis trumpai prisiminė Lietuvos istoriją ir krikščionių demokratų įnašą kuriant demokratinę Lietuvą. Priminė, kad Lietuva buvo Tautų Sąjungos narė ir tik Hitlerio-Stalino sandėrio dėka, pasiremiant jų slaptais paktais, Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota. „Deja, pabaltiečių noras būti laisvais ir nepriklausomais niekad nebuvo palažutas ir privedė prie šių dienų pastangų atstatyti nepriklausomas valstybes“ kalbėjo dr. Bobelis. Toliau priminė, kad ekonominės problemos Sovietų Sąjungai privedė prie krizės. Kongresui priminė delegato, Ugandos užsienio reikalų ministro mintį, kad „mūsų taikingas įsikišimas, remias demokratinius procesus, būtų suintensyvinatas“. Todėl mes prašome, kad Krikščionių demokratų internacionalas užimtų labiau matomą poziciją ginant žmonių ir tautų teises, paneigtas diktatorių jėgų, ateinančių iš kairės ir dešinės. „Kvietame visus KDI narius susikabinti rankomis, kaip tai įvyko Pabaltijo valstybėse prieš maždaug tris savaites, sudarant žmonių grandinę nuo Vilniaus

internacionalo darbuose mato pavasarį. Daugėja partijų ir narių skaičius. Jis matas pavasarį ir Lietuvoje. Po ilgų priešpaudų metų, ten rodosi pavasario ženklai, ten gyvuoja krikščioniškoji demokratija. Ragino visus padėti, kad pavasaris virstų vasara ir neštų gerų vaišių.

Hanja Maj-Wegges, olandė, Europos parlamento krikščionių demokratų frakcijos viceprezidentė, darydama pranešimą, taip pat prisiminė Pabaltijį. Minėjo, kad šiuo metu konkretnė pagalba jau duodama Lenkijai ir Vengrijai. Tikimasi, kad netolimoje ateityje galės daugiau padėti Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Su ja teko ilgiau pasikalbėti ir padėkoti už paramą Pabaltijui. Dr. K. Bobelis turėjo atskirą pasikalbėjimą VLIKO atstovybės reikalais, nes ten nuotaikas vis dar drumsčia A. Klimaitis.

Delegatai buvo susodinti alfabetine tvarka. Šalia mūsų sėdėjo Liuksemburgo min. pirminkas ir Europos Krikščionių demokratų partijos pirm. Jacques Santer. Jis, kaip ir daugumas delegatų, puikiai žinojo padėti okupuotajai Lietuvoje. Sakė, kad daug informacijos gauna iš Europos spaudos ir ELTOs. Tą pat pasakė Europos krikščionių demokratų unijos gen. sekretorius Thomas Jansen. Suminėjus Petkų, paklausiau, iš kur jis turi tiek daug informacijos. „Ponia Venskus, atsakė Jansen. Ji man siuntinėja Eltą“. Apie Eltos reikšmę teko patirti iš kelių kitų delegatų.

Filipinų atstovas, susipažinus su juo, sakė, kad meldžiasi, kad Lietuva ir jos kaimynės Latvija ir Estija susilauktų taip laukiamos nepriklausomybės.

Kongrese dalyvavo ir jaunųjų krikščionių demokratų internacionalo pirminkas ir keli valdybos nariai. Labai domėjosi Lietuva ir Lietuvos jaunimu. Vienas iš jų, Luigi Mazzarino, pereitą vasarą buvo Lietuvoje ir buvo sutikęs V. Petkų, atkurtos lietuvių krikščionių demokratų sąjungos iniciatorių grupės pirminką. Vėlyvą rudenį jaunimo atstovai vėl žada važiuoti į Lietuvą ir Gruziją.

Paskutinį vakarą Gvatemaloje praleidom su Naujosios Zelandijos krikščionių demokratų partijos gen. sekr. Tom Weal ir Estijos krikščionių sąjungos pirm. Illar Halaste. Viktoras Petkus vėl negavo leidimo išvykti iš okupuotos Lietuvos. Prieš dešimtį metų buvom išsiuntinėję Altos knygutę apie Hitlerio-Stalino paktus visom krikščionių demokratų partijoms. Naujūji Zelandija pirmutinė atsiliepė į mūsų raštus.

Ankstąją penktadienio rytą vašingū gvatemaliečiai išlydėjo daugumą delegatų į aerodromą. Skridom vienu lėktuvu iki Miami, o iš čia pasklidom po visus pasaulio kontinentus, sustiprėję dvasia, pasiryžę kovoti už žmogaus teises, siekiant teisingumo, gerovės ir taikos.

Mes turime daugiau vertinti tuos, kurie mus perspėja, kaip tuos, kurie mums pataikauja. Pirmieji mus pažadina, antrieji mus žlungdo, prisitaikydami prie mūsų pomėgių.

Plutarchas

Svečių stalas „Draugo“ bankete Martinique salėje rugsejo 24 d. Iš kairės: E. ir M. Valiukėnai, P. ir J. Janušaičiai iš Floridos, Ir. ir dr. L. Kriaucelūnaitis.

Nuotr. J. Tamulaičio

MŪSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

ATŠVĘSTA ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ

Kasmet rugsejo 8 d. yra Šv. Mergelės Marijos gimimo minėjimo šventės diena. Lietuvoje šventė buvo vadinama Šiluve. Nepriklausomoje Lietuvoje tą dieną buvo švenčiama ir Lietuvos tautos šventė. Šiluvoje, Lietuvoje, ši Marijos šventė buvo labai iškilmingai švenčiama. Jon suplaukdavo minios maldininkų iš visos Lietuvos.

Deja, sovietinė Lietuvos valdžia daugiau kaip 40 metų buvo užgynusi tą šventę švesti. Draudė ir trukdė žmonėms vykti į Šiluvą, net persekiojo juos. Dabar varžtams atsilieidus, ta šventė Lietuvoje švenčiama iškilmingai, ypač Šiluvoje. Tiesa, šventės diena keliami ir artimiausią sekmadienį, kuris šiais metais buvo rugsejo 10 d.

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno seselės, solidarizuodamos su lietuvių tauta, suruošė Šiluvos Marijos pagerbimą ir šventę pagrindinio vienuolyno patalpose Putname. Šventėn pakvietė ir lietuvius iš artimesnių ir tolimesnių apylinkių, ypač Naujosios Anglijos valstijose gyvenančius. Taip šventėje dalyvavo apie pusantro šimto žmonių.

Šventė pradėta 10 val. ryto vienuolyno salėje kun. Kestučio Trimako įvadu. Įvadė suglaustai papasakota Marijos apsičiūnimo Šiluvoje istorija, kun. Trimako asmeniniai išpuzdžiai Šiluvoje lankantis, ypač parbrėža to Marijos apsičiūnimo, įvykusio turbūt 1608 metais, pasekmės, nes Žemaitijoje ir Lietuvoje atsigavo katalikybė ir pamažu ji suklestėjo.

11 val. atlaikytos šv. Mišios vienuolyno koplyčioje. Mišias koncelebravo kun. K. Trimakas ir keturi vietiniai kunigai. Pamoksle kun. Trimakas parbrėžė, kad Marijos apsičiūnimas Šiluvoje buvo pats pirmasis Europoje. Marija tuo ir kitais savo apsičiūnimo priminė žmonėms, kad jie garbintų Kristų ir Dievą, išsižadėtų savo nedorybių, reikštųsi atimo meile ir būtų žemėje Kristaus karalystės vykdytojai, nes taip bus išvengta tautų, net žmonių, sunaikinimo.

Po pamaldų šventės dalyviai bendrai papietavo palaimintojo Jurgio Matulaičio salėje. Pietų metu buvo pristatyti keliolika šventės dalyvių, atvykusių iš Lietuvos ir dabar besilankančių Amerikoje. Daugumas iš Lietuvos atvykusių anksčiau neturėjo jokio supratimo, kad Amerikoje yra stiprių lietuviškų vienuolių, kad yra organizuotų tikinčiųjų.

Popietėje vyko dar viena kon-

ferencija koplyčioje. Joje kun. Trimakas kalbėjo apie Marijos vaidmenį išganymo kelyje. Ir tuoj po to pradėta procesija. Procesijos dalyviai, nešdami bažnytinės vėliavos, eidami giedojo Marijos garbei giesmę, o prie altoriaus koplyčioje prie Šiluvos Marijos statulos, prie išlaukinės koplyčios sienos ir Marijos statulos kieme bei Fatimos Marijos paminklo vienuolyno sodybos pakraštyje sukabėjo po rožinio dalį. Procesija užbaigta koplyčioje, pagarbinant Šv. Sakramentą. Tuo ir baigta ši šventė. Maldos buvo skirtos už Lietuvą, jos laisvę ir jos žmonių gerovę.

Ačiū vienuolyno seselėms už suruošimą šios prasmingos šventės. Toki lietuvių susibūrimai vienija juos, taip pat priartina Lietuvoje gyvenančius.

ŠIEK TIEK ŽINIŲ APIE ALKĄ IR JOS VEIKLĄ

Amerikos Lietuvių Kultūros archyvas, trumpai Alka, Putname, daugelio lietuvių, net Naujosios Anglijos valstijose gyvenančių vis dar laikomas Marijos Nekalto prasidėjimo seselių vienuolynui priklausomu, nors Alka niekad vienuolynui nepriklausė. Alka, įkurta prelato Pranciškaus Juro, buvo perduota Lietuvių Katalikų Mokslo akademijai 1972 m. ir yra akademijos padalinys, bet autonominis.

Tiesa, lietuviams mokslo žmonėms, kultūrininkai ir visuomenininkai gerai žino Alką ir, reikalui esant, naudojami joje surinktomis ir saugomomis lietuviškos kultūros vertybėmis, ypač spauda. Alką žino, prašo ir gauna jos spaudos rinkinių ar kopijų ir Amerikos bei kitų valstybių (Vokietijos) universitetų bibliotekų vadovybės bei universitetų mokslo žmonės. Apie ir keturi vietiniai kunigai. Pamoksle kun. Trimakas parbrėžė, kad Marijos apsičiūnimas Šiluvoje buvo pats pirmasis Europoje. Marija tuo ir kitais savo apsičiūnimo priminė žmonėms, kad jie garbintų Kristų ir Dievą, išsižadėtų savo nedorybių, reikštųsi atimo meile ir būtų žemėje Kristaus karalystės vykdytojai, nes taip bus išvengta tautų, net žmonių, sunaikinimo.

kad bibliotekos gauna visa, kas joms siunčiama, pavieniai asmenys dar ne visada viską. Tokiu knygų siuntimu padedama pradėti įkurti ateitinių bibliotekai Lietuvoje.

Bloga, kad knygų persiuntimas pareikalauja daug išlaidų ir Alkos išdai nepajėgus jas padengti. Alka ieško prisidantųjų tas išlaidas padengti, o prisidėti gali kiekvienas lietuvis, nors ir nedidele auka.

Pastaraisiais porą mėnesių Alką aplankė kelios dešimtys žmonių iš Lietuvos, besilankančių Amerikoje. Jų buvo kultūrininkų, visuomenininkų ir kt. Daug „Ratilio“ ansamblio narių, Saulius Galadauskas, atsikūrusių Lietuvoje ateitinių vadovs, Laimonas Daujotas, Lukrecija Milkevičienė ir Rimantas Ulevičius, atsikūrusių Lietuvoje skautų vadovybės nariai, Vytautas Kvietauskas, Lietuvos televizijos „Panoramos“ darbuotojas, Patricija Vitkauskienė, Lietuvos nacionalinės bibliotekos Vilniuje užsienio rašytojų skryniaus vadovė. Ji Alkoje praleido porą dienų, darydama sąrašus Vilniaus bibliotekai trūkstančių knygų. Jos kelionės į Ameriką turėjo dramatišką komišką eiga, bet apie tai gal reikės parašyti kada nors kur kitur. Alką lankė ir domėjosi jos kultūros rinkiniais Sibiro kankinys kun. A. Svarinskas, etnografas V. Milius ir kt.

Neseniai Alkoje lankėsi Lietuvoje leidžiamų laikraščių korespondentas ir žurnalistas Jonas Lukoševičius, gyvenęs New Yorke. „Gimtajame krašte“, rugpjūčio 31 - rugsejo 6 d. nr. 35 yra jo suglaustas, bet teisingas Alkos aprašymas.

Prie progos reikia paminėti, kad iš Alkos rinkinių ką tik gavo reikiamos spaudos savo darbams profesorius dr. P. Zundė. Jam padaryta ir pasiūst kopija retos knygos, gal vientelės turimos Amerikoje, „Relations entre la Lituanie et le Saint Siège“. Kun. V. Valkavičius, rašęs lietuvių Amerikoje bažnyčių istoriją, gavo keliolika knygų, liečiančių tą reikalą. Lituanistinis tyrimo institutas Chicagoje pasiskolino iš Alkos Sibiro lageriuose buvusios E. Juciūtės priverčiamųjų darbu stovyklų gyvenimą vaizduojančius (jos vartotus) daiktus ir paruošė tai daiktų parodą. Tačiau niekur nepaminėjo, kad tie daiktai skolinti iš Alkos.

Pačioje Alkoje tęsiamas knygų katalogavimas, kurį kruopščiai atlieka bibliotekininkė B. Vasaris (Kerbelienė). Alkoje gyvena archyvinė medžiaga, nes į Alką perkliama savo archyvus dr. J. Gimbutas, mažlietuvis M. Brakas, poetas rašytojas S. Santvaras ir kt.

Lietuviai kviečiami atvykti į Alką, pamatyti jos rinkinius ir jai padėti išsilaikyti.

J. Kr.

Lietuvių delegacija Krikščionių demokratų internacionalo kongrese Gvatemaloje su internacionalo sekretorium ir Venecuelos prezidentu Luis Herrera Campins. Iš kairės: dr. Kazys Bobelis, Dalia Bobelienė, L. Herrera Campins ir Pranas Povilaitis.

Priėmimų salėje buvom vaišiamai gerimais ir supažindinami su įvairių valstybių ambasadoriais, kurie buvo pakviesti į priėmimą ir pietus. Tarp svečių maišėsi ir pats prezidentas. Prie mūsų stalo susipažinom su Ekvadoro ambasadorium, keleto vietinių politikų ir kolegų delegatų krikščionių demokratų.

Trečiadienio rytą buvo svarstomos kongreso rezoliucijos. Delegatai, kurie nebuvo surišti su rezoliucijomis, galėjo vykti į Antigvą, seną Gvatemalos sostinę. Dalia Bobelienė išvyko ten, o taip pat dalyvavo moterų posėdyje. Mudu su dr. K. Bobeliu sėdėjome konferencijoj salėj ir sekėm rezoliucijų eigą. Lietuvių delegacija pasiūlė savo rezoliuciją, kuri buvo priimta.

Rezoliucijos tekstas: Kadangi KDI gen. asamblėja sutinka su Vakarų valstybėmis, kad Hitlerio-Stalino paktas ir jo slapti protokolai 1939 m. buvo viena iš antrojo pasaulinio karo priežasčių, privedusių prie nelegalaus Pabaltijo valstybių – Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacijos, Kadangi KDI gen. asamblėja remia Tautų ir žmogaus teises, Kadangi KDI kongresas remia pabaltiečius ir žino, kad estai, latviai ir lietuviai siekia laisvės ir nepriklausomybės, Kadangi KDI remia žmonių

partijos gen. sekretorius ir kandidatas į Gvatemalos prezidentą Alfonso Cabrera Hidalgo iškilmingus pietus viešbučio salėje, vėl dalyvaujant diplomatiniam korpusui ir visai valdžiai. Folklorinis baletas atliko meninę programą, o šeimininkas pasakė kalbą.

Ketvirtadienį delegatus nuvežė kariniu lėktuvu į Tikal. Tai atkastas vietinių gyventojų miestas, kurio piramidės stebina savo aukščių ir dydžiu. Kai kurių pastatų amžius siekia beveik tris tūkstančius metų.

Kiekvieną kongreso dieną buvo skirta laiko delegatams pasisakyti rūpimais klausimais. Laikas buvo ribojamas, bet tomis progomis buvo iškelta daug minčių ir pageidavimų.

Lietuvoje iki Rygos Latvijos ir Talino – Estijos, pademonstruojant pasauliui, kad tragiškos Hitlerio-Stalino pakto pasekmės vis dar neatitaisytos“ užbaigė prelegentas. Ugandos ministras Paul Ssemogerere padėjo dr. Bobeliui, kad šis pasinaudojo jo mintimis.

Dalyvavo ir JAV delegacija, nors oficialiai krikščionių demokratų partijos čia nėra. Amerikos delegacijai vadovavo buvusi kandidatė į viceprezidentus G. Ferraro. JAV vertinančios KDI darbus siekiant demokratijos, gerovės, teisingumo ir taikos. Pabrėžė savo ir visos delegacijos sąryšį su demokratų partija.

Dominikonų respublikos atstovas krikščionių demokratų

Dainavos ansamblis gieda Tautos minėjime, kuri rengė Tautinė sąjunga Jaunimo centre. Nuotr. J. Tamulaičio

MOSŲ KOLONIJOSE

Arvydas Juozaitis, Sąjūdžio tarybos narys, su „Draugo“ bendradarbe Liūda Ruginiene Detroito.

PERSITVARKYMO SAJŪDŽIO PRADININKAS CHICAGOJE

Arvydo ir Laimos Juozaičių kelionė Amerikoje

Su dideliu įdomumu ir atida praėjusi rudenį ir šį pavasarį sekė Lietuvos persitvarkymą iš tolo. Pradėjo mus pasiekti Persitvarkymo sąjūdžio spauda, godžiai klausėms atvykusių ir į Lietuvą nuvykusių pasakojimų. Neseniai net lankėsi tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Lankosi ir daugiausia tarybos narių.

Rugsėjo 6 dieną pirmą kartą į JAV atvyko Sąjūdžio pradininkas, tarybos narys, atsakingo sekretoriaus pavaduotojas ideologiniams Sąjūdžio reikalams. Su juo kartu atvyko ir jo žmona Laima irgi labai aktyvi patriotė, mokytoja.

Kas yra tas jaunuolis Arvydas Juozaitis, gimęs 1956 metais? Yra filosofas ir dirba Lietuvos Mokslo akademijoje. Jis yra ir sporto žvaigždė, 1976 metais Montrealyje Olimpiadoje laimėjo bronzos medalių plaukime. Jis yra pirmojo laikraščio „Sąjūdžio žinios“ steigėjas, redaktorius ir leidėjas, redagavęs iki 50 numerio. Arvydo Juozaitis paskaita „Lietuva ir politinė kultūra“, skaityta Dailininkų sąjungoje 1988 m. balandžio 20 d., išjudino atgimtančią Lietuvos visuomenę, nuteikė demokratiniam judėjimui. Jis buvo kandidatu į deputatus renkant TSRS Aukš-

čiausiąją tarybą, bet atsisakė. A. Juozaitis atvyko į JAV pakviestas V. Adamkaus skaičiuoti paskaitą Santaros-Sviesos savaitalyje Tabor Farm, MI. Sąjūdžio informacijos vedėja Chicagoje Rita Dapkutė suplanavo kelionę Amerikoje. Dr. Juozo Kazicko ir jo šeimos dėka Juozaičiams sudarytos sąlygos aplankyti didesnius miestus, susitikti su lietuviais, amerikiečiais politikais ir spauda. Jau sėkmingai lankėsi Lansing, MI, Detroito, Bostono, Seattle, Los Angeles, San Francisco, Washingtono, Clevelando. Spalio 2 d. pabuvo Chicagoje. Atvykęs į Chicago, pakelėsi į Tabor Farm, pareiškė: „Aš čia atvykau ne turizmui, bet Lietuvos reikalais“. Nors kelionės yra labai intensyvi ir varginanti, Juozaitis dalyvauja jiems suruoštuose priėmimuose su filosofine rimtimi ir sportiniu atsparumu. Chicago visuomenė turės progą jį išgirsti ir klausinėti spalio 6 dieną, penktadienį, 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Ypatingai laukia daug jaunimo, nes jis yra pavyzdys, išėjijęs jaunimui retai yra patikimos atsakingos visuomeninės pareigos.

Kazys Ambrozaitis

Brooklyn, N.Y.

NAUJO KLEBONO PRIĖMIMAS

Rugsėjo 10, sekmadienį, tuo jau po lietuviškų Mišių Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje įvyko iškilmingas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio vainikavimo dienos – Tautos šventės paminėjimas, kas labai gražiai, prasmingai sutapo su naujojo parapijos klebono kun. Vytauto Palubinsko priėmimu ir pagerbimu. Nors Apreiškimo bažnyčioje Brooklyn'e kun. V. Palubinskas klebonauja jau keletą mėnesių, šįkart parapijiečiams buvo tikrai puiki proga artimiau apbendrauti tiek su naujuoju klebonu, tiek tarpusavyje. Šventinės, pakiliuos nuotaikos negalėjo sudrumstinti netgi neišpasakytas karštis, pasitaikęs tądien. Svečiai nepasimetė, iš bažnyčios į salę tuo jau pat buvo atgabenti du dideli ventilatoriai, kurie tiek pravėsinos įkaitusią salę orą, jog moterys galėjo padėti į šalį savo vėduokles.

Ši parapičių susijimą savo dalyvavimu pagerbė du svečiai: Lietuvos gen. konsulas New York'e Anicetas Simutis ir Vytautas Alksninis, Bendruomenės New York'o apygardos pirmininkas. Taip pat Mišiose ir šventėje dalyvavo keturi lietuvių kunigai: kun. Vytautas Piktūna, buvęs Angelų Karalienės bažnyčios vikaras, kun. prof. Antanas Rubšys iš Christian Brothers Manhattan College, pranciškonų Brooklyn'o vienuolyno viršininkas kun. Antanas Prakapas ir buvęs ilgametis Apreiškimo bažnyčios klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Šiaip jau dalyvių buvo gerokai daugiau kaip šimtas. Erdvi parapijos salė vos talpino visus susirinkusius.

Invokaciją sukalbėjo Apreiškimo parapijos vikaras kun. Danelius Staniškis. Visiems pasitiprinus gerdziai paruoštais valgiais ir numalšinus troškulį, pirmininkaujantis Apreiškimo parapijos tarybos pirmininkas Bill Kumeta pradėjo oficialiąją šventės dalį. Naujajį kleboną sveikino kai kurie parapijiečiai, svečiai, kunigai. Lietuvos generalinis konsulas New York'e Anicetas Simutis savo pagrindinėje kalboje, kuri susidėjo tarsi iš dviejų dalių, pradžioje kiek plačiau papasakojo apie Tautos šventės – Vytauto Didžiojo vainikavimo

dienos reikšmę ir prasmę. Po to nušvietė svarbiausius naujojo klebono gyvenimo bruožus. Susirinkusieji parapijiečiai išgirdo koks įdomus, turiningas, pilnai prasmingos ganytojiškos veiklos buvo kunigo Vytauto Palubinsko kelias, pagaliau atvedęs jį į lietuviškąją Apreiškimo parapiją Brooklyn'e. Kiek daug jo buvo atlikta, padaryta lietuviškos dvasios palaikymui lietuviškoje diasporoje Argentinoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Ypač pabrėžtas nepaprastas klebono svetingumas. Daugybė svečių iš pavergtosios tėvynės Lietuvos: kultūros, meno žmonės, mokslininkai, būdami Amerikoje buvo be galo šilčiau priimti tiek Aušros Vartų klebonijoje Manhattan'e, kur kun. V. Palubinskas ligšiol klebonavo, tiek jau dabar Apreiškimo Brooklyn'e. Pats klebonas savo kalboje pasirodė kaip be galo kuklus nuosirdus žmogus. Padėkojęs svečiams, susirinkusiems parapijiečiams, turbūt, daugiausia nepelnyto dėmesio šioje savo kalboje paskyrė mums su žmona – pabėgėliams iš „komunistinio rojus“, taip pat radusiems prieglobstį ir pastogę svetingoje Apreiškimo bažnyčios klebonijoje.

Dėkojame mielam klebonui Vytautui Palubinskiui už dėmesį ir rūpestingumą, linkime jam ilgus metus sėkmingai dirbantis lietuviškame Kristaus vynuogynė.

Valdas Anelauskas

Lietuviai Floridoje

Miami, FL

KLUBO VEIKLA

Miami lietuvių klubas gerai paatostogavo, nes vasarai buvo uždarytas iki rugsėjo 10 d. Daug gyventojų buvo išvažiavę į Kanadą ir Amerikos šiaurės valstijas. Dabar jau l. kiame sugrįžtančių. O ir likusieji taip pat judėjo, ekskursavo, lankė gimines, draugus.

Atvykusius iš Lietuvos į St. Petersburgą dainos, muzikos ir meno grupės „Ratilio“ ir vėliau „Armonika“ aplankė gausus klubo pirm. Elena Jonušienė abi grupes pasveikino nuo klubo ir įteikė rožių puokštes. Visi grįžo pilni geriausių išpuodžių. Lankėsi Lietuvoje ir išbuvo

mėnesį Vytautas ir Virginija Dubauskai su dukryte ir Eugėnija Kereševičienė 3 mėn.

Atšventus tautos šventę rugsėjo 10 d., ir lietuviškas pamaldas 17 d., klubas vėl užsidarė ir bus atidarytas žiemos sezonui, nuolatiniame veikimui spalio 8 d., kada įvyks ir lietuviškos pamaldos. Sekmadieniais pietums laukiami ne tik vietiniai gyventojai, bet ir atvykę svečiai.

TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 10 d. buvo paminėta Tautos šventė lietuviškoms pamaldomis St. Francis bažnyčioje ir atitinkama programa klubo salėje. Kun. dr. Vincas Andriūška atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą.

Klubo salėje pirm. Elena Jonušienė pasveikino ir pasiūlydė gausiai po atostogų atsilankiusiems. Direktorių pirm. muz. Algis Šimkus trumpai priminė svarbią tautos šventės reikšmę.

Lankėsi Lietuvoje Vytautas ir Virginija Dubauskai ir atsivėžė daug ir įvairių, įdomių rankų darbų, suruošė parodėlę, meniškai viską išdėliodami ir pakabindami ant sienų paveikslus. Viesiems buvo labai įdomu meno kūrinius apžiūrėti. Jie taip pat pasikeisdami papasakojo savo patirtus Lietuvoje išpuodžius, ir parodė video vaizdžius: tremtyje mirusiųjų ir su karštais į tėvynę sugrąžinimo ir išpuodį Pabaltijo žmonių rankomis ir grandinę susijungimą rugpjūčio 23 d.

Po to visi buvo klubo virėjo Aleksio Zigmanto pagamintais skaniais pietumis pavaišinti. Visi džiaugėsi karštą dieną šaltais barščiais.

IŠKELIAVO AMŽINYBĖN

Ilgokai sirgęs rugsėjo 9 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu veiklus „Aušros“ šaulių kuopos narys Vytautas Mazoliuskas, gyvenęs Lake Worth, FL. Dalis kuopos šaulių buvo nuvykę ir dalyvavo laidotuose. Šie ir visi kiti kuopos šauliai giliai užjautė žmogą Eleonorą, dukteris Giedrę ir Mirgą, seserį Oną Mikulskienę ir kitus gimines. Teilsis ramybėje!

Gunda K.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybės pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Nuolaidą pensininkams duoda

IEVA ASMŪTĖ
Community Realty, MLS
3856 W. 63 St., Chicago
Tel. 561-9180, res. 434-4323

Jos patyrimas (antras dešimtmetis biznyje) jums gali sutaupyti daug keblumų.

No. 544 – 59 & Oak Park – 3 mieg. mūrinis namas 25 metų senumo; gražūs, įrengtas rūšys; 2 auto. garažas; daug įvairių priedų. Graži aplinka. Geras pirkiny už žemą kainą. Skambinkite dabar.

No. 552 – 67 & Hamlin – 5 1/2 kamb. 3 mieg. pirmam a.; 32 metų senumo; 3 kamb. ir 1 mieg. antram aukšte. Virtuvė ir vonios kamb. moderniški; įrengtas rūšys su baru ir dar viena prausykla. Labai švarus, gerai išlaikytas; 37 pėdų sklypas su šoniniu įvažiavimu; 2 1/2 auto. garažas; daug priedų. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjas sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. – 434-7100 & 436-8600

FOR SALE

CARS FOR SALE

“ATTENTION – GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 EXT. A 7765”.

HELP WANTED

“ATTENTION – HIRING! Government jobs – your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840\$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT R7765.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – GA 4-8654

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrą ir trečią. susikalbėsit lietuviškai.

3314 West 63rd Street
Tel. – Prospect 6-8998

WAGNER and SONS

TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES

Nuomoda, Parduoda, Taiso

Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas

5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE – 561-4111

Lietuviai Californijoje

(Atkelta iš 4 psl.)

Nepriklausomybės.

Iš okup. Lietuvos atvykęs svečias pasakojo, kad sovietai stengėsi trukdyti Laisvės Žiedo įvykiui, kai rankomis susikibę lietuviai, latviai, estai nuo Vilniaus per Rygą iki Talino vieningai pasisakė už jų valstybių Nepriklausomybę. Tai buvo labai svarbus įvykis, turbūt pirmas Europos istorijoje, kad trijų pavergtų valstybių žmonės ištisai rankų grandine ryžtingai pasisakė už jų kraštų nepriklausomybę.

Ateinančio DMK susirinkimo pirm. bus dail. Ona Paškevičienė. Šeiminkai Pranas ir Regina Gasparonai visų dalyvių gražiai pavaišino.

Alg. Gustaitis

Midland Federal Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

ESLIC

LOAN HOLDING LENDER

MASTER PLUMBING COMPANY

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompas. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.

BEN SERAPINAS 636-2960

V. T. ELECTRIC CO.

Licensed, Insured – Bonded
436-6937

Elektrės ir namų apšildymo sistemų pataisymai.

Vytautas Taras

VENCKAUSKAS, INC. Builders & Remodeling

- Porches & Decks
- Aluminum Siding & Trim
- Masonry
- Additions
- Floor & Wall Tile
- Kitchen & Baths
- Rec Rooms
- Insurance Repairs

Peter (312) 448-0113

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

VALOME KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS

J. BUBNYŠ 737-5168

TAISOME SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS

Kreiptis į **Hermis Decksys**
Tel. 666-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

ŠVIESUS ŽIBURĖLIS LIETUVOS KELYJE Į LAISVĘ

Tolimos vaikystės pasauliui vis labiau skęstant užmaršties miglose, retkarčiais iš tų miglų išnyra vaizdai, įvykiai ir žmonės, ryškūs, kaip saulėlydžio nutviekstos medžių viršūnės.

Viena iš tokių mano prisiminimų viršūnių yra pernai Lietuvoje pas Viešpatį išėjusi a. a. mokyta Danutė Mušinskaitė.

Kai ji atvyko į Kupiškio gimnaziją, dėsyt lietuviai k. ir literatūros, buvo vokiečių okupacijos metai. Nors mums antraklasėms žmonės vyresni, negu 20 metų atrodė beviltiškai pasenę, bet mokytoja Danutė ir mums buvo jauna, kaip ir jos jaunai skambantis vardas. Greita, linksma, šypsanti ji buvo laukiama klaseje ir meliai sutinkama pertraukos metu, o jos pamokos visada įdomios. Mokytojai Danutei pasakojant, nepamirštama vaizdais atgydavo ne tik rašytojai, jų knygos, bet ir jų gyventas laikotarpis. Mums kvepiėjo Šatrijos Ragano „Senjojo dvaro“ rožės, graudino Vaižganto dedės Mykoliuko skripkelės melodija ir jautėmės žygiuojančios Putino „Pavasario parade“ paskui pasakišką heraldą, „kraipantį iškilmių lazda“... Bet už vis labiausiai mokytojos Danutės pamokos pasižymėjo patriotika. Po Dievo, kuriam ji vienuolės įžaduose tarnavo, Lietuva buvo didžioji vertybė, ir jos meilę mokyta Danutė skiepijo į mūsų vaikiškas širdis nepamokslaudama, bet kažkaip lengvai, savaimė suprantamai... Tėvyne ir ištikimybė tautai ji mokojo sklandžiai surišti su literatūros pamokomis.

Kad mokyta Danutė buvo vienuolė, mes nežinojome. Tais laikais nežinoti, dažnai būdavo geriau, negu žinoti... Dabar, žvelgdama iš ilgų metų perspektyvos į jos kuklų ir nuosirdų asmenį, į jos švelnumą ir tiesumą, stebiuosi, kad nesuvokiau jos pašaukimo (o, kaip būtų reikalingas jos pavyzdys ne vienam šių laikų to luomo žmogui!). Bet tada tai nebuvo svarbu. Mokyta Danutė buvo mokytoja: pilna kantrybės ir švelnumo savo mokiniams, žinių ir meilės – savo dėstomiems dalykams. Ne vienai mokinėi ji įžiebė neblėstantį dėmesį literatūrai ir dailiam žodžiui, mūsų vaikiškuose klasės darbuose surasdama „deimantų“, vertų pagyrimo ir paskatinimo.

Tačiau visi mano prisiminimai apie šią mokytoją nublanksta prieš jos gyvenimą sovietų valdomoj Lietuvoj. Ji buvo viena iš tų, kurie ir pavergti yra laisvi ir didžiam skurde yra turtingi.

Mokyta Danutės noras, jos pačios žodžiais tariant, būti naudinga kitiems, vertė ją rizikuoti savo darbu, pragyvenimu ir pagaliau asmeniškai laisve.

Matydama nepaprastą religinę, patriotinę literatūros stoka, ji ėmė sudarinėti religinių, patriotinių, humanistinių minčių rinkinėlį, panaudodama ištraukas iš uždraustųjų lietuvių ir nelietuvių beletristų bei poetų kūrybos. Taip atsirado rinkiniai „Benamiai“, „Kryžiaus keliai nūdienos tematika“, „Apie meilę, dainą ir sielą“ ir kt.

Tuos rinkinius mokyta Danutė slapta platino jaunimo tarpe, kaip ir uždraustas knygas, nes ji laikėsi principo, kad gerą knygą turėti tik sau – visuomeninis nusikaltimas.

Šitaip ji pamaitino ne vieną Tiesos, Grožio, Gėrio alkstančią sielą, pati prarasdama laisvę ir savo numylėtą tėvyne.

Mokyta Danutė 1960 m. buvo apkaltinta religinės, tautinės literatūros rašymu ir platinimu, suimta ir nuteista Sibiro tremčiai Mordovijos lageryje. Jos kalba, paskyta Vilniaus teisme, yra testamentas tauraus žmogaus, kurio nepalaužė nei smurtas, nei melas, žmogaus, kuris be jokių išlygų buvo užsiangažavęs artimo meilei.

A. a. mokyta Danutė Mušinskaitė – sesuo Sofija, Kazimierietė.

Atlikusi sunkių darbų bausmę, mokyta Danutė po ketverių metų tremties grįžo Lietuvon, kur iki gyvenimo pabaigos tyliai darbuosi apšvietose ir užgintuose lietuviškumo dirvonuose. Į Amžinąją Tėvyne į iškeliavo 1988 m. spalio 1 d. Palaidota Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

Šią šviesią asmenybę prisimindama, dedu ant jos tolimo kapo jos pačios pamėgtų ir geriausiai jos viso gyvenimo troškimus išsakančių poeto žodžių puokštę:
„Tikiu į dieną didelę ir šviesią,
Tikiu – ne amžiais žemėjusias
ruduo!
Pakilk, žmogau, iš dulkių ir
puvėsių,
Pakilk, žmogau, ir žmogui
ranką duok“.
B. Brazdionis

KIAURAS KIBIRAS

Dažniausiai kiauri kibirai rūpesčio kelia, tačiau, kai kurie pradžiugina. O koks kiauuras kibiras gali pradžiuginti? O gi visi gaunami prašymai Lietuvos jaunimui religinės medžiagos. Tai yra lyg pilti kaip į kiauurą kibirą! To prašo atvykusieji iš Lietuvoje atsikuriančių skautų bei ateitininkų organizacijų vadovai, to paties prašo Sąjūdžio valdybos vadai, nekaltant apie visus kitus atvykstančius ir Lietuvon vykstančius svečius. Džiugu, kad ne vien kardinolas V. Sladkevičius ir naujai formuojami Lietuvoje katekistai, bet ir šie jaunimo bei politinių organizacijų vadai prašo krikščioniško auklėjimo medžiagos.

Bet beda. Apžiūrėjus mūsų sandėlius, mūsų kokybę ir kiekybę labai gėdingai ir apverciančiai skurdū. Per tiek išseivijos metų mažai ką religinio parūpinome savo išseivijos augančiai kartai. Ir tai, ką turime, beveik išsibaigę. Tiek mūsų vienuolijos sandėliuose, tiek Religinės šalpoj, tiek Švietimo taryboje beveik tušti sandėliai, mažai ką turime

duoti Lietuvai.
Kad žmonės nori religinės medžiagos, tai liudija vskupo Baltakio sielovados tarybos parūpinti vadovėliai. Krikščionybės jubiliejaus proga atspausdinta knygelė „Jėzus su mumis“ jau išsibaigus, prie pabaigos eina „Kad vėl būtų gerai“ (apie susitaikymo sakramentą). Gerai, kad yra naujai atspausdinta „Džiugu, džiugu“ knygelė apie Mišias.

Beda ne tik tai, kad maža kuo turime dalintis, bet kad, kai atsiranda proga padidinti savo gėrybių šaltinį, susiduriama su pinigų stoka. Štai pavyzdys su vaikūčiams šešių knygių serija. Jau knygelės pakeliui į Lietuvą, tačiau surinkta tik 2/3 reikalingos sumos (t.y. 20,000 dol.), o saskaita jau guli ant stalo. Kaip surinkti paskutinį trečdalį 10,000 dol., kuomet pilama į kiauurą kibirą? O, be to, visi skelbia vėjus, daug kam kišenės kraustomos giminių bei svečių iš Lietuvos. Štai guli ant stalo naujas rankraštis religinio vadovėlio jaunimui 9-13 metų, tačiau nėra kaip pradėti darbo, nes trūksta lėšų baigti, kas jau pradėta ar atnaujinti, ką jau turime.

Kai Lietuvai ką skiriam, tai aiškus kiauuras kibiras, nes knygos dalijamos veltui ir pinigai negrįžta. Skubiai reikia užmokėti likusią skolą Regina Press, guli ant stalo naujas rankraštis, reikia atnaujinti išsibaigusias laidas, bet kaip pajudėt? Prisiminkim, kad iš šių visų projektų Lietuvai visada nukrenta lašelis ir mūsų vaikams.

Reikia pradėti kreiptis į Amerikos organizacijas bei biznierių prašant aukų. Gal kas patartų kur? Džiugu, kad viską ką turime dosniai daliname, bet rūpestis apie ateitį. Reikia ne vien jūsų aukų, bet ir patarimų. Visko laukiame. Norint paremti finansiskai (čekius rašyti Special Apostolic Fund) ar su patarimais prašom rašyti: Sielovados taryba, ses. Igne; ICC-RT 21, Putnam, CT 06260.

Ilsėkis ramybėje, miela Mokytoja, brangios Lietuvos žemelėj, nes jau pradeda brėkšti ta didelė ir šviesi diena ir jau sujungta rankų grandinė Baltijos kelyje mūsų visų džiaugsmui ir neįjautraus pasaulio nusteblimui!

Buvusi mokinė
Nijolė Jankutė Užubalienė

Nekalbėk blogai apie žmogų, jeigu tikrai nežinai; o jeigu tikrai žinai, tai savae paklauski: kamgi aš tai turėčiau pasakoti?

J. K. Lawater

KARD. MUNDELEIN MIRTIES SUKAKTIS

Daug Chicagos arkivyskupijai nusipelnęs kardinolas George Mundelein mirė 1939 m. Jo mirties 50 m. sukaktį minint jo sukurtoje seminarijoje Mundelein miestely spalio 2 d. bus pamaldos 11:30 val. atvykusiems priėmimas.

STATYS MUZIKOS TEATRĄ

Tinley Park priemiesčio taryba nusprendė už 2 mil. dol. pastatyti muzikos teatrą su 27,000 vietų. Statys prie Harlem ir Ridgeland sankryžos.

A.†A. KAZYS ŠILEIKIS

Gyveno Michigan City, Indiana, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1989 m. rugsėjo 29 d., 3 val. ryto, sulaukęs 69 m. amžiaus.

Gimė Rusijoje, St. Peterburgo mieste. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Elena Duple, dukra Margaret Šereliene, žentas Vitas, brolis Petras, sesuo Valerija su šeima Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas sekmadienį, spalio 1 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, spalio 2 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, dukra, žentas, brolis, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

P A D Ė K A

A.†A. JONAS MILL-MILIKIČIUS

Buvo palaidotas 1989 m. rugsėjo mėn. 9 dieną.

Nuosirdžiai padėką reiškiamie šermenų ir laidotuvių dalyviams.

Kun. Alfonsui Babonui ir vargonininkui Stasiui Sliziui už religinį patarnavimą.

Yolandai Baužienei už laidotuvių patarnavimą bei atsiveikinimo pravedimą, o Albertui Misiūnui ir Edvardui Milkui už atsiveikinimo žodį. Taip pat ir karsto nešėjams.

Dėkojame už šv. Mišių aukas, už gėles St. Butkaus šaulių kuopai už specialią auką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, aukas Tautos Fondui ir Lietuvių fondui velionio vardui įamžinti.

Dėkojame už velionio lankymą ligoninėje, mums užuojautą pareiškusiems ir bet kokių patarnavimų palengvinusiems mūsų skausmo valandas.

Liūdinti velionio sesuo Bronė Vasiliauskienė su šeima.

Detroit, Mich.

Brangiam Vyrui

A.†A. RIMUČIUI BULOTAI

mirus, mūsų narę VALENTINĄ BULOTIENĘ, sūnų ANTANĄ, tėvus, senelį ir motiną EUGENIJĄ BULOTIENĘ gilioj skausmo valandoj nuosirdžiai užjaučiame.

Detroito Lietuvos Dukters

REMKIME TAUTOS FONDA

ir padėkime ok. Lietuvai kovoje už jos teises.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI finansuoja Lietuvos laisvinimo darbus, ELTA biuletenių įvairiomis kalbomis leidimą bei Europoje informacijos įstaigų ir radijo bangomis sklaidžiamas žinias, kurios neleidžia pasauliui užmiršti apie tikrą padėtį Lietuvoje ir jos brutualią okupaciją.

Prisiminkime LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ pagerbdami artimuosius, įamžindami jų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Aukos, dovanos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių, IRS Cert. No. 51-0172223.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

DRAUGAS, šeštadienis, 1989 m. rugsėjo mėn. 30 d.

7

A.†A. LIUDAI BARTAŠIENEI

mirus, liūdesio valandoje nuosirdžiai dėkojame: kan. V. Zakarauskui už religines apeigas šermenyse, bažnyčioje ir kapinėse; visiems ten atsilankiusiems ir palydėjusiems mirusiąją į Amžino Poilsio vietą; visiems už parodytą užuojautą, už maldas, aukas šv. Mišioms ir už gėles.

Sol. Jonui Vazneliui už giesmes bažnyčioje. Taip pat, Liudos krikšto dukrai Alinai Truby už sugiedotą „Ave Maria“.

Padėką karsto nešėjams ir Marquette laidotuvių tarykoms už malonų patarnavimą.

Vyras Bronius Bartašius; vaikai: Nijolė Bauža, Raimundas Bartašius, Giedrė Bartašius ir jų šeimos, motina Ona Aleksūnienė, broliai Ksaveras Aleksūnas, Juozas Aleksūnas ir jų šeimos.

A.†A. VYTAUTUI GVAZDINSKUI

Lietuvoje mirus, jo seseriai Union Pier Lietuvių draugijos narei TEOFILEI MIŠAUSKIENEI, šeimai, giminėms ir artimiesiems liūdinti, reiškiamie gilia užuojautą.

Union Pier Lietuvių draugija

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai – 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Kun. A. Svarinskas su kongr. Frank Wolf iš Virginijos.
Nuotr. A. Pakštinė

SI

APLINK MUS

x Chicagos kunigai šventė kunigystės 50 metų sukaktį ir laikė su kard. Joseph L. Bernardin šv. Mišias rugsėjo 22 d. Mary of the Lake bažnyčioje. Iš lietuvių buvo kun. Edvardas Abromas, Bruno Grinis ir Juozas Makaras. Sveikinime visus.

x Lietuvių Montessori mokyklėlių spalibalis – Octoberfest su puikia vokiška muzika bus spalio 21 dieną Lietuvių centre Lemonte. Visi kviečiami pasismaginti ir paremti mokyklėles.

x Sasha projektuotojos rūbus Nekalto Marijos Prasišėjimo seserų rėmėjų parodoje modeliuos Nijolė Zoloto. Paroda rengiama spalio 15 d. 3 v. po pietų Jaunimo centre. Bilietai Vaznelių Gifts International parduotuvėje.

x A.a. prof. Balio Vitkaus pirmąsias mirties metines minint, spalio 5 d., ketvirtadienį, 9:00 val. ryto bus atnašaujamos šv. Mišios Tėvų Marijonų koplyčioje. Draugus ir pažįstamus maloniai prašome pasimėsti už a.a. Balio sielą. Giminės (sk)

x Midland Federal Savings, Archer skyriui reikalingas prityres banko tarnautojas/a. Alga pagal susitarimą. Skambinti darbo valandomis, tel. 925-7400. (sk)

x Antro kaimo pirmosios gastrolemos Lietuvoje skirtos programos premjera ir vienintelis pastatymas Čikagoje įvyks šeštad., rugsėjo 30 d. 8 v.v. Jaunimo centre, su kokteiliais 6 v.v. ir vakariene 7 v.v. Bilietai Gifts International, 2501 W. 71 St., 471-1424. (sk)

x Įamžinkite savo gyvenimo prasingas akimirkas! Felicija Banytė prityrusi fotografe, profesionalė. Vestuvinės fotografijos, portretai ir kt. Tel. 312-325-0408. (sk)

x Laikraščius ir žurnalus iš Lietuvos galima užsakyti per: SPAUDA - Lithuanian Books, P.O. Box 685, Chicago, Ill. 60690. Periodikos sąrašas siunčiamas pareikalavus. Norint tą periodiką gauti nuo sausio 1 d., užsakymus SPAUDA turi gauti ne vėliau š.m. lapkričio 15 dienos. (sk)

x Keičiamie pinigus aukštu santykiu. Giminėms Lietuvoje galite nupirkti automobilį daug pigiau, negu Vilniaus „dolerinėje“. Taip pat galite nupirkti namus Lietuvoje. Kreiptis į Tomą, tel. 312-579-3243. (sk)

x Parduodame kompiuterius su Lietuvoje tinkama konfiguracija. Reikalui esant, surandame pirkėją. Teirautis pas Arūną, tel. 312-579-3243. (sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. (sk)

x Akiniai siuntimui į Lietuvą. Kreiptis į Aldoną Kaminskienę, Optical studio, 2620 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 778-6766. (sk)

x Subatvakaris – muzika Vido Aleksandravičiaus, žodžiai V. Kukulo, choreografija T. Kalibaitės. Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblis Subatvakarį atliks spalio 7, 8, 9 dienomis Jaunimo centre rengiamuose koncertuose.

x Jonas Jocys, Vilniaus operos solistas, dalyvaus „Ateities“ žurnalo vakaro programoje šeštadienį, spalio 28 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x Telkiant lėšas Vyresniųjų Lietuvių centro Chicagoje veiklai remti trečiadienį, spalio 4 d., 2 val. p.p. bus vykdomas metinio dovanų paskirstymo laimingųjų bilietų traukimas. Visi kviečiami atsilankyti ir šios taip reikalingos įstaigos veiklą paremti. Atsilankiusieji bus vaišinami blynais ir kava, o muz. Faustas Strolia visų nuotaiką kels lietuviškomis dainomis.

x XI-tasis Amerikos Lietuvių kongresas bus spalio 21-22 dienomis Los Angeles mieste puikiame Sheraton Town House viešbutyje, 2961 Wilshire Blvd. Visi, norintys apsisėti šiame viešbutyje ir naudotis kongresui suteikta nuolaida, turi užsakyti kambarius iki spalio 6 dienos.

x Arvydas Juozaitis, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo tarybos narys, šiuo metu vieši JAV. Spalio 8 d., sekmdienį, po Mišių, Pasaulio Lietuvių centro didžiojoje salėje svečias susitiks su Čikagos ir jos apylinkių lietuviais. PLC Valdya (sk)

x Parduodami Lietuvoje austi tautiniai drabužiai 10-12 dydžio. Tel. 312-257-7352. (sk)

x American Travel Service Bureau praneša, kad dabar galima nupirkti automobilį giminėms Lietuvoje. Kaina: „Lada“ nuo 5,245 dol., „Samara“ nuo 6,245 dol. Automobiliai pristatomi per 30-60 dienų iš Suomijos. Taip pat galima užsakyti „Volga“ ir „Žigulius“ bei kitas prekes tiesiai per dolerinę parduotuvę Vilniuje. Informacijai kreiptis: ATSCB, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. (sk)

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems tuojau atsiamti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787. (sk)

x Greit parduodu viešos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinti RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Dėmesio video aparatų savininkai! Galbūt esate pastebėję, kad užsieniui vaizdajuosčių negalima naudoti amerikiečių gamybos rekorderiuose ir atvirkščiai. Norint vaizdajuosčių panaudoti, reikia jas „išversti“ – pritaikyti. Už labai prieinamą kainą IHF Productions pritaikys jūsų vaizdajuosčių kasetes greit ir tiksliai, naudodami „state-of-the-art digital“ aparatus. Kainoraštį galite gauti atsilankydami arba parašydami žemiau nurodytu adresu, arba skambindami 312-929-9091. Taip pat čia galima pirkti arba išnuomoti lietuviškų dokumentinių filmų. IHF Productions patenkins visus jūsų video pateikiamus. Sav. Petras Bernotas. IHF PRODUCTIONS, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. (sk)

x American Travel Service Bureau parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicago, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New Yorke, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžtantiems į Lietuvą. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 1-312-238-9787. (sk)

x Stasys Pieza Indianos gubernatoriaus yra paskirtas Vyresniųjų žmonių Pulaski, Jasper, Newton, Lake, Parter ir Starke apskrčių atstovu. Žurn. St. Pieza buvo „Chicago American“ vienas redaktorių, „Draugo“ bendradarbis ir Lietuvių Katalikų spaudos draugijos direktorius. Tarp lietuvių ir amerikiečių jis yra žinomas kaip geras kalbėtojas ir žurnalistas. Jis gyvena North Judson, San Piere apylinkėje.

x A. a. Antanas Lankutis, 90 metų amžiaus, ilgai gyvenęs Šv. Šeimos vieloje, šiomis dienomis mirė. Jis buvo darbus ir gabus, iš šiaudelių dirbo įvairius papuošalus. Už savo darbus kasmet gaudavo pirmą vietą „Golden Art Fair“ Čikagos muziejuje. Buvo kilęs iš Žemaitijos.

x Šį savaitgalį Clevelande JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesija bus Marriot Airport viešbutyje. Iš Chicago išvyko valdybos ir tarybos nariai. Taip pat atvyks ir iš kitur tarybos nariai. Svarstymus tvarko tarybos prezidentas, kuris yra Los Angeles, Cal., ir prezidentui vadovauja veikloji Angelė Nelsienė. Numatoma, kad kalbės svečiai iš Lietuvos ir Sąjūdžio nariai Arvydas Juozaitis ir dr. Vaidotas Antanaitis.

x Lietuvos Dukterų draugija ruošia nuotaiką Rudens balio spalio 21 d. 7 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programoje – sol. Roma Mastienė, akompanuojant muz. Manigirdui Motekaičiui. Stalų rezervacijos ir bilietai įsigyjami draugijos raštiniuose kasdien nuo 10-2 val. Tel. 925-3211. Visi maloniai kviečiami. (sk)

x Kelionė laivu š.m. gruodžio 4 d. (vienai savaitei) rengia „Laiškai Lietuviams“. Idomus maršrutas: San Juan, St. Thomas, Martinique, Grenada, Isla de Margarita, Caracas (Venezuela). Informacijai kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. (sk)

x Esu 162 cm ūgio juodbrūvė rudaakė lietuvaitė. Baigiau lituanistikos studijas pedagogė, bet dabar dirbu bibliotekoje. Norėčiau susirašinėti su branginančiu Lietuvių Amerikos lietuvių, besidominčiu literatūra, menu, muzika. Politika nesidomiu, patinka žmogaus psichologijos problemos, vertinu knygas. Šiek tiek moku angliskai. Mano adresas: Lithuania, Šiauliai – 235400, Ežero 63-4, Jūratė Sirtautaitė. (sk)

x Ieškomi Juozas ir Stasė Adomaitis, Josephinos ir Kazimiero vaikai. Pranešti: Lithuania, Kaunas, Aušros gatvė Nr. 40-22, Pocevičiui Juozui. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreiptis į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747. (sk)

x American Travel Service Bureau parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicago, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New Yorke, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį patarnavimą atlieka ir grįžtantiems į Lietuvą. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. 1-312-238-9787. (sk)

Pasikalbėjime „Draugo“ jubiliejiniam minėjime rugsėjo 24 d. Iš kairės: LB pirm. dr. Antanas Razma, Marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis ir LB vicepirm. Linas Norušis. Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

JAUNIMAS – ŠOKIS IR NUSIVYLIMAS

Jaunimo ansamblis „Grandis“ rugsėjo 23 d. Jaunimo cen-

x St. Peterburgo Liet. Pensininkų klubo valdyba praneša, kad dar yra likusios kelios vietos autobuse kelionei į Floridos gamtą „Everglades“ spalio 18 d. Norintieji šioje idomioje ekskursijoje dalyvauti, skubiai registruojasi pas klubo pirmininką B. Gincauską ar pas kitus valdybos narius, tel. 867-8104 ir sumoka tik 22 dol. kelionės išlaidoms padengti. (sk)

x Ieškoma lietuvių prižiūrėti vaikučių 5 dienas savaitėje ir kartu gyventi. Kreiptis: tel. 871-7510 nuo ryto iki 4 v. p.p. ir palikti savo tel. numerį. (sk)

x JUOZAS BACEVIČIUS, namus parduoda greit. Įkainojimas – veltui. Skambinti Bell-Bace RE, tel. 778-2233. (sk)

x Dirbantis vyras ieško kambario su baldais ir virtuve, arba be virtuvės. Rašyti: John Barton, 4401 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632. (sk)

x Moteris, turinti patyrimo slaugyti ligonius, ieško darbo prie ligonio. Skambinti 523-0982. (sk)

x Transpak siuntinių į Lietuvą įstaiga persikelia į naujas patalpas nuo spalio 2 d. (4 namai) ir rytus, kitą gatvės pusę, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Išnuomojamas 5 kamb. butas Marquette Parko apylinkėje. Antrame aukšte, šviesus, apšildomas. Tel. 434-2655. (sk)

x Parduodamas GINTARO klubas, 2548 W. 69 St., Chicago, lietuviams! Pasūlymas tik 3 mėnesiams. Galima derėtis dėl biznio ir pastato kainos/sąlygų. Skambinti: Contract Services, tel. 890-0333. Svetimtaučiams „Gintaro“ klubas bus pasiūlytas š.m. lapkričio 1 d. (sk)

x Rugsėjo 30 d., šeštadienį, PLAYHOUSE, 2515 W. 69 St., gros Leonardo Bičiūno grupę „The Nameless“. Kviečiame visus. (sk)

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-523-9191. (sk)

tre, surengė ne eilinį koncertą. Dalyvavusių atmintyje šis renginys ilgai išliks. „Grandis“ atsikvietė iš Toronto tautinių šokių kolektyvą „Atžalyną“. Jis tik ką lankėsi ok. Lietuvoje, kur turėjo 8 sėkmingus koncertus. Kolektyvas reprezentacinis, tad išsivijai gėdos tikrai nepadarė, bet dar kartą įrodė, kad išsivijai nėra tik „nudžiūvusi šaka“. Tad

x Antanas Brizgys parašė laišką, kuris yra išspausdintas „Chicago Sun-Times“ rugsėjo 29 d. laidoje. Jis rašo apie kongr. iš Massachusetts Barney Frank, kad nereikia mesti akmens dėl privataus gyvenimo, o reikia žiūrėti į jo politinį darbą.

x Lietuva Parcel Service praneša, kad dirbame naujoje vietoje. Darbo val.: pirmad. antrad. 11 v. r. - 5 v. p.p., trečd. 1 v. p.p. - 6 v.v., ketvirt. penkt. 10 v. r. - 5 v. p.p., šešt. 10 v. r. - 3 v. p.p. Pagal susitarimą. Taip pat prekiaujame elektronikos dalykais tinkamais Lietuvoje. Siunčiame kargo grįžtantiems į Lietuvą. Nuo rugsėjo 10 d. vėl sumažėjo maitas elektronikos dalykams daugiau, negu per pusę; taip pat avalynei, medžiagoms, paltams, kosmetikai. Kreiptis: Janina Juodvalkienė, 4108 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632, tel. 254-2817, namų 847-2614. (sk)

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdieną. Čia rasite didelį pasirinkimą dovaninių prekių ir įvairių Lietuvoje vartoti tinkančių elektronikos ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietuvą taip pat ir į kitus Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100. (sk)

x Ieškoma lietuvių prižiūrėti vaikučių 5 dienas savaitėje ir kartu gyventi. Kreiptis: tel. 871-7510 nuo ryto iki 4 v. p.p. ir palikti savo tel. numerį. (sk)

x Dirbantis vyras ieško kambario su baldais ir virtuve, arba be virtuvės. Rašyti: John Barton, 4401 S. Talman Ave., Chicago, IL 60632. (sk)

x Moteris, turinti patyrimo slaugyti ligonius, ieško darbo prie ligonio. Skambinti 523-0982. (sk)

x Parduodamas GINTARO klubas, 2548 W. 69 St., Chicago, lietuviams! Pasūlymas tik 3 mėnesiams. Galima derėtis dėl biznio ir pastato kainos/sąlygų. Skambinti: Contract Services, tel. 890-0333. Svetimtaučiams „Gintaro“ klubas bus pasiūlytas š.m. lapkričio 1 d. (sk)

x Rugsėjo 30 d., šeštadienį, PLAYHOUSE, 2515 W. 69 St., gros Leonardo Bičiūno grupę „The Nameless“. Kviečiame visus. (sk)

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60609. Tel. 1-312-523-9191. (sk)

pačios išsivijios pareiga žiūrėti, kad ta šaka nepradėtų džiūti.

Jų pasirodymas buvo tikrai aukšto lygio. Tad tegul gailisi tie, kurie šio pastatymo nematė. Gražus jaunimas, visi dražūžiai gražūs, o apie jų šokimo techniką – tai netenka nė kalbėti. Šokis gražia lietuviška tarsena apibūdindavo pranešėja. Kolektyvas turi labai gerą muzikinę palydą. Tai irgi prisideda prie bendro pasisekimo. Šokėjai grakštūs ir šoka baletiniu žingsniu. Visų veiduose skaidri šypsena ir

x Sabina Henson, seselį pranciskiškųjų rugsėjo Chicago skyriaus pirmininkė, kviečia narius ir svečius dalyvauti seime, kuris bus šį sekmadienį. Marijonų vienuolyno koplyčioje 11 val. bus šv. Mišios, o apie 12 val. salėje bus pietūs ir seimo posėdis.

x PATRIA parduotuvės pastato priekis buvo sugriautas automobilio nelaimėje, tačiau prekyba vyksta kasdieną. Čia rasite didelį pasirinkimą dovaninių prekių ir įvairių Lietuvoje vartoti tinkančių elektronikos ir kt. aparatų. Siunčiame prekes kargo į Lietuvą taip pat ir į kitus Amerikos miestus. PATRIA, 2638 W. 71 St., Chicago, IL, tel. 312-778-2100. (sk)

trykštanti jaunystė. Rašančiajam teko vadovauti tautinių šokių kolektyvams ir žino, kaip sunku šypsens išgauti. Visų veiduose būdavo išskaitomas rūpestis, kad figūrų nesuimaišytų. O tais laikais mūsų šokių figūros dar nebuvo taip komplikuotos. Šokiai vykusiai prinkiti ir beveik viski greito tempo. Tad po keleto šokių išbėgdavo „Grandies“ šokėjai, kad svečiai atgautų kvapą. Ir grandiečiai nenorėjo svečiams apsilieisti. Visumoje koncertas buvo aukšto lygio.

Tad gal kai kas norės paklausti, kame tas nusivylimas? Nusivilti teko ne programas atlikėjais, bet Chicago lietuviška visuomene. Buvo liūdna atsisukti ir matyti apytuštę salę. Vargu ar pusė salės tebuvo užpildyta. Ir tai vyko ne provincijoje, ne kokiame užkampyje, bet laisvojo pasaulio lietuvių sostinėje. Pateisinimas, kad buvo dar keli renginiai, neturi jokio pagrindo. Chicagoje ir jos apylinkėse yra užtenkamai lietuvių, kad galėtų visus renginius užpildyti. Tad ir neuostabu, kad teko nugarinti su kartėliu sakant: „Jeigu atvyktų iš okup. Lietuvos, spjauldaliai, kurie įsiviją visą laiką spjaudė, tai ir švakar salė būtų buvusi pilna“. Tokių kalbėtojų nusivylimas yra suprantamas ir pateisinamas. Malonu matyti tautiečius atvykstančius iš Lietuvos, bet ir čia nereikėtų, taip sakant, „visų kiekšnių į vieną krepšį sudėti“.

Atvykstantieji neturi nuslopinti ir mūsų kultūrinio gyvenimo. Taip pat ir visuomenė turėtų žiūrėti, kad būtų balansas išlaikytas. Sugriauti tai, ką turime – yra labai lengva. Bet sugriovė, ar bepajėgsime atstatyti. Nejaugi norėtume gyventi kultūrinėje tuštumoje? Tuščios salės veiklai didelės paskatos neduoda. Šiais metais visų visuomenė yra išvargusi ir finansiškai nusilpusi, tad rengėjai tai turėtų žinoti. Seni metodai gal nebetinka, gal reikia daugiau agresyvumo bilietų platinime.

Bebaigiant šį rašinį teko sužinoti, kad bilietų platinime kaip tik to trūko. Pasirodo, kad nebeužtenka skelbiant pasakyti, kad „bilietai gaunami pas rengėjus“. Čia iš visuomenės jau per daug reikalaujama, kad ji dar rengėjus susirastų. O dėl to nukenčia mūsų meno kolektyvai ir jų veikla.

J. Ž.

Advokatas GINTARAS ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. – 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytėnis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą.

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas JONAS NAKAS
505 Pleasant St., Ste. 202-C
St. Joseph, MI 49085
Tel. 616-983-4130
Aptarnauja Union Pier, New Buffalo ir kt. pietvakarių Michigano lietuvius

Lisa Beigienė modeliuoja šilkus savo šeimos Lee's parduotuvės Evergreen Plaza. Nuotr. J. Tamulaičio